

Száz Krisztina
A Szegedi Egyetemi Énekkar
száz éve
(1925 - 2025)

Száz Krisztina

**A Szegedi Egyetemi Énekkar
száz éve**

(1925-2025)

Száz Krisztina

A Szegedi Egyetemi Énekkar száz éve

(1925-2025)

**Szegedi Egyetemi Kiadó
Szeged, 2025**

Szegedi Egyetemi Kiadó, 2025

www.szte.hu

Szerző:

Száz Krisztina

A kötetet szerkesztette:

Balogh Gyula

A Kertész-hagyaték a Somogyi Károly Városi és Megyei Könyvtárban
található.

Nyomdai előállítás:

Innovariant Nyomdaipari Kft.

© Száz Krisztina

ISBN: 978-963-688-032-3

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ.....	6
BEVEZETŐ.....	8
A KÓRUS MEGALAPÍTÁSA ÉS A FÉRFIKAR IDŐSZAKA	9
KERTÉSZ LAJOS KORSZAKAI (1934–1956, 1961–1966)	13
A KÓRUS VEGYES KARI KORSZAKA.....	23
A NÉPI EGYÜTTES	27
AZ ÚJJÁALKULT VEGYES KAR.....	28
MIHÁLKA GYÖRGY KORSZAKA (1956–1961)	31
A NŐI KAR.....	32
SZÉCSI JÓZSEF KORSZAKA (1967–1985)	34
SZÉCSI JÓZSEF EMLÉKTÁBLA.....	44
GYÜDI SÁNDOR ÉS CSER MIKLÓS IDŐSZAKA (1985–1996).....	45
KOHLMANN PÉTER ÉS SZÁZ KRISZTINA IDŐSZAKA (1996-TÓL NAPJAINKIG).....	49
MÉSZÁROSNÉ SITERI NOÉMI: KÖSZÖNTÉS A SZEGEDI EGYETEMI ÉNEKKAR 100. SZÜLETÉSNAPJÁRA	58
A KÓRUS ÉS A NOBEL-DÍJASOK	61
FELHASZNÁLT IRODALOM	64
KÉPJEGYZÉK	66

Előszó

Századik születésnapját ünnepli a Szegedi Egyetemi Énekkar. Száz esztendő sok-e vagy kevés? Egy énekkar életében mindenképpen nagyon jelentős, különösen egy egyetemi kórus esetén, a 20–21. században. Mi kell ugyanis a tartós, folyamatos működéshez: intézményi stabilitás, krízisektől mentes társadalmi környezet, hosszú időn át a kórus élén álló karnagyok. A Szegedi Egyetemi Énekkar száz esztendeje egy vesztes háború következményeiben vergődő országban indult, húsz évvel később, egy újabb világegést követő társadalmi földindulással folytatódott, majd négy és fél évtized elteltével az énekkar a rendszerváltást követő átalakulási folyamatban találta magát.

Van Nyugat-Európában egy énekkar, amely 2025-ben alapításának 1050. évfordulóját ünnepli: ez pedig a Regensburger Domspatzen, a regensburgi dóm 975 óta működő kórusa. Nyilván nem azzal az együtessel kell összehasonlítani a Szegedi Egyetemi Énekkar egy évszázados múltját, hiszen Trianon előtt egyetem sem volt Szegeden. A magyar egyetemek kórusainak alapítási évét összehasonlítva viszont a szegedi énekkar kiemelkedik. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bartók Béla Kórusa 1948-ban jött létre, a Budapesti Műszaki és Gazdálkodástudományi Egyetemen működő Műegyetemi Kórus 1952-ben indult (elődje ugyan az 1867-ben alapított Műegyetemi Dalárda, de folyamatos működésről nincs szó). A Pécsi Egyetemi Kórus 1997-ben alakult (kétségtelenül fontos előzménye az egykori Pécsi Pedagógiai – később Tanárképző – Főiskola 1952-ben alapított énekkara). A Debreceni Egyetemen és a Miskolci Egyetemen néhány évtizedes múlttal több énekkar is működik, elsősorban a zeneművészeti karokon vagy azokkal összefonódva. A Semmelweis Orvostudományi Egyetem kórusa 2022-ben született újjá, a Corvinus Egyetemen – nem előzmények nélkül – 2023-ban jött létre énekkar. Az ország legrégebben alapított kórusa, a Debreceni Kollégiumi Kántus a Debreceni Református Kollégium keretében alakult 1739-ben, esetében viszont nem egy klasszikus egyetemi együttesről van szó, hiszen a Kollégium az elemi iskolai, középiskolai és felsőoktatási szintet magában foglaló intézményként működő, sajátos szervezet volt a századok során, a Kántus mai énekesei is középiskolások és egyetemisták. Ha a jellemzően nem zenei pályára készülők, tehát az énekkart nem kötelező tantárgyként „tel-

jesítő” hallgatókból álló kórusokat vesszük alapul, akkor mindenképp a legnagyobb múltra a száz éve folyamatosan és változatlan névvel működő Szegedi Egyetemi Énekkar tekinthet vissza.

Mi kell a tartós, folyamatos működéshez? Ami a Szegedi Egyetemi Énekkart az éneklés örömén, tagjainak lelkesedésén túl a nehéz körülmények között is megtartotta, a mindenkori karnagyainak elhivatottsága. Legelső dirigense eleve csak néhány hónapra vállalta a feladatot, utódai között viszont csak egyetlen egy volt, aki öt évnél kevesebbet dolgozott az énekkarral. Kertész Lajos huszonhat évig, Szécsi József tizenhét évig állt a karnagyí dobogón, jelenlegi karnagyai, Száz Krisztina és Kohlmann Péter huszonkilenc éve dolgoznak az együttessel. E sorok írója – sajnos már egyedüli élőként a múltbeli karvezetők közül – szakmai élete meghatározó szakaszának tartja azt a bő évtizedet, melyet ezzel a kiváló társasággal töltött.

Mi az a tulajdonsága a Szegedi Egyetemi Énekkarnak, ami a karnagyokat hosszú időn át motiválja, inspirálja, a kórus vonzásában tartja? Számomra egyértelműen az az óriási szellemi potenciál, ami a kiváló képességű, különféle tanulmányokat folytató, ezáltal sokféle tudással rendelkező fiatalok együttesével való együttlét minden percében érezhető. A kottaolvasás szintjét tekintve természetesen nem vetekedhet egy, a zenei szakok hallgatóiból álló kórusal, de a tagok általános tanulási és koncentrációs képessége következtében könnyen megy a művek elsajátítása. Bármely nyelven is íródott a kiosztott kotta szövege, a társaság kisebb-nagyobb része beszél azon a nyelven, néhányan kifejezetten annak magas szintű művelésére készülnek. Bármely téma merül fel a darabok kapcsán, vagy a szakmai tevékenységen túli együttlét során, mindennek van szakértője, alapos ismerője a tagok között. Ez a szellemi kapacitás, fiatal energia, tudásszomj és már megszerzett tudás együttese, nyitottság, lelkesedés csak egy egyetemi énekkarban van meg ilyen szinten, és ez természetesen megjelenik a produkciókban. A zenei és közösségi élmények tartották meg a kórust száz éven át.

Kívánom a százéves Szegedi Egyetemi Énekkarnak és karnagyainak, hogy élvezzék a muzsikálás és a tartalmas együttlét örömét, adják tovább, örökítsék át a jövő generációknak évtizedeken, évszázadokon át!

Gyüdi Sándor

karmester,

a Szegedi Szimfonikus Zenekar igazgatója

Bevezető

A Szegedi Egyetemi Énekkar 2025-ben ünnepli fennállásának 100. évfordulóját. Bár korábban már többen foglalkoztak a kórus történetének egy-egy periódusával, a teljes – alakulástól napjainkig tartó – időszakáról eddig még nem készült összefoglaló írás. Jelen kötet törekszik arra, hogy bemutassa az elmúlt száz év történetét és áttekintse a kórus változatos emlékeit, megidézve a korábbi karnagyok tevékenységét, segítséget nyújtva ahhoz, hogy a későbbi kórustagok, karnagyok vagy érdeklődők tájékozódni tudjanak a nagymúltú kórusról, működéséről és repertoárjáról. A következő kórustörténeti írás a karnagyok tevékenysége szerint tagolódik. Szerencsére gazdag és részletes anyagból kutathattam Kertész Lajos karnagy Somoogyi-könyvtárban található hagyatékából, mely az alakulástól elvezet bennünket 1966-ig. Az ezutáni két évről újságcikkek adtak információt, majd az 1968-as évtől az egykori karnagy, Szécsi József lánya, Szécsi Éva bocsátott rendelkezésemre cikkeket, fotókat, meghívókat, de készítettem interjút akkori kórustagokkal, például dr. Visy Csabával és Mihalik Dezsővel is, ami segített ennek a kórustörténeti időszaknak a részletes feltárásában. Cser Miklós és Gyüdi Sándor karnagyok korszakát szintén interjúk segítségével és a kórustagok által nyújtott anyagok alapján foglaltam össze. 1996-tól napjainkig Kohlmann Péterrel közösen vezetjük a kórust, így ezt az időszakot a saját dokumentumaink alapján készítettem el. Minden korszakot a repertoár, a kóruslétszám, a külföldi és magyarországi utak és a jubileumi koncertek alapján vizsgáltam. Természetesen nem volt mód arra, hogy valamennyi eseményt, dokumentumot szerepeltessem az összefoglalóban, de bízom abban, hogy az általam fontosnak vagy érdekesnek tartott és kiemelt adatok hozzájárulnak a kórus történetének részletes megismeréséhez.

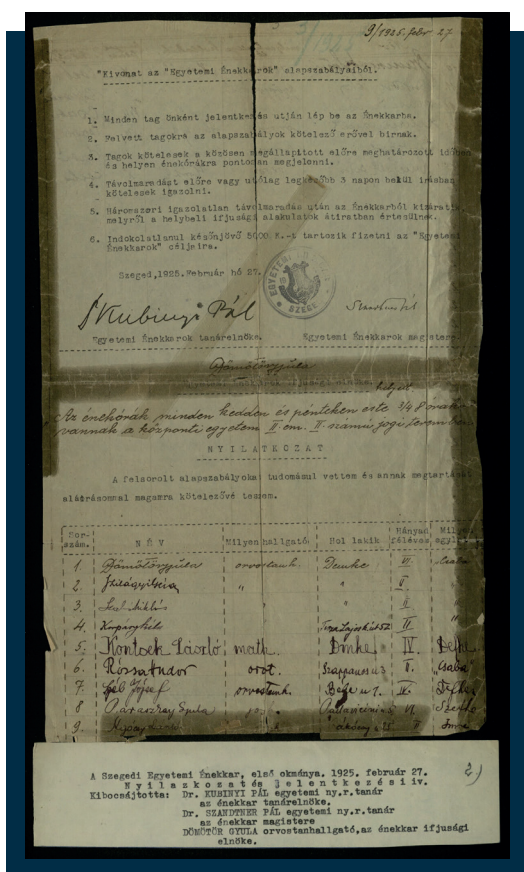
Szeretném köszönetemet kifejezni mindazoknak, akik támogattak a könyv elkészítésében. A dokumentumok összegyűjtésében segítségemre voltak a Somoogyi-könyvtár munkatársai, továbbá Apró Ferenc, Pethő Villő, Fagler Erika, Szécsi Éva, dr. Visy Csaba, Mihalik Dezső, dr. Kertész István. A jelenlegi kórusról a fotókat Roboz István készítette. Hálásan köszönöm az SZTE Kulturáli Iroda munkatársainak a könyv megjelenéséhez és a kórus programjainak lebonyolításához nyújtott segítségét.

Száz Krisztina
karnagy

A kórus megalapítása és a férfikar időszaka

A hivatalos alapítási okmányok bemutatása előtt meg kell említeni, hogy a Szegedi Tudományegyetem jogelődjeként számon tartott kolozsvári Magyar Királyi Ferencz József Tudományegyetemen már az 1908/1909. tanévtől működött énekhar. A trianoni békeszerződés után a kolozsvári egyetem 1921-ben Szegedre költözött, de a kórus csak pár évvel később, 1925. február 27-én alakult újjá. Ezt bizonyítja Kertész Lajos egykori karnagy hagyatékában

fellelhető első, énekharra vonatkozó okmány, a Szegedi Egyetemi Énekhar alapszabályának 6 pontban összegezett kivonata, amit a tagok aláírásával is hitelesítettek. Ebből kiolvasható, hogy az alapítótagek száma 15 fő volt: 11 orvostanhallgató, 1 matematikus, 2 joghallgató és 1 gyógyszerész, valamennyien férfiak, hiszen abban az időben nagyon kevés nő járt az egyetemre. Így tehát az énekhar férfikarként kezdte meg a működését. A későbbi iratokból kiderült, hogy Dömötör Gyula ifjúsági elnök lelkesedése, adminisztrátori tevékenysége nagyban segítette a kórus fejlődését.

1. kép Az alapszabály (1925),
melyet a kórus 2024. november 20-án
fogadott örökbe

Az alapszabály 1925. februári elfogadása után az Egyetemi Tanács csak bő fél évvel később, 1925. november 30-án adott ki egy nyilatkozatot, amelyben tudomásul vette a kórus megalakulását és engedélyezte a Magyar Királyi Ferencz József Tudományegyetemi Énekhar elnevezését. 1925-ben, az alapításkor

Geyer Béla (1892–1984) zenetanár karnagyot kértek föl a kórus vezetésére, amelyet ő a tanév végéig vállalt. Elfoglaltságai nőttek, így munkájáért magasabb jövedelmet igényelt, ám az elnökség ezt nem fogadta el. Az 1925/1926. tanévtől kezdve a belvárosi Szent Dömötör templom főkántorát, Csomák Elemért (1886–1964) bízta meg a kórus vezetésével. A kórusnak 1925 februárja és novembere között nem volt fellépése, a műsoruk kialakításán dolgoztak. Az alábbi fotón is jól látható, hogy ekkorra már 30 főre bővült az énekkar létszáma.

2. kép A kórus 1926. május 22-én

Csomák ekkor már a MÁV Hazánk Dalkört vezette és a Szegedi Dalárda helyettes karnagya is volt. Őt 1931-től Antos Kálmán (1902–1985) követte, aki a Fogadalmi templom orgonaművészeként, zeneszerzőjeként és karnagyaként tevékenykedett.

Az első években csöndes munka folyt, elsősorban egyházi rendezvényeken működtek közre, ami azzal magyarázható, hogy Csomák Elemér és Antos Kálmán is egyházi zenészként dolgozott.

Gróf Klebelsberg Kuno vallás- és közoktatásügyi miniszter 1928-ban a zenekultúra akkori állapotának felmérésére kérte fel a vidéki városok polgármestereit, hogy a városban működő együttesekről az előre elkészített kérdőívek alapján adjanak pontos tájékoztatást. A szakmai bizottságot képviselve

Lugosi Döme (író, színháztörténész) állította össze a jelentést, melyben bemutatja Szeged szabad királyi város zenei életét. Írásából kiderül, hogy a városban összesen 8 dalárda vagy énekkar működött: a Szegedi Dalárda, a Szegedi Polgári Dalárda, a Szegedi Vasutasok Hazánk Dal- és Olvasóköre, a Szegedi Visszhang Dalkör, a Szegedi Református Énekkar, a Szegedi Postatisztviselők Ének- és Zeneegyesülete, a Szegedi Általános Munkás Dalegylet és a magyar királyi Ferencz József Tudományegyetem Egyetemi Énekkara. A fentebb említett dokumentum egyetemi kórusról szóló fejezetében az alapítás dátumaként az 1924-es évet jelöli meg. A jelentés évében (1929) 38 tagot jegyez fel, valamint az is megtudható belőle, hogy a karnagy zenei képzése egyházi karnagy, akit az Egyetemi Tanács képviselője és az énekkar elnöksége választ meg. Jelentése szerint a kórus nem rendez hangversenyt. Próbáikat a Horthy Miklós Internátus zenehelyiségében hetente kétszer, kedden és pénteken tartják. Már ebben a kötetben is megtalálható a kórus működésének legfőbb ismérve:

Az Egyetemi Énekkar munkaideje az évből 6 hónap, a többi idő alatt a tagok nem tartózkodnak a városban s így csak időszakai munkát végez. Az énekkar tagjai 2-3 évenként változnak, miért is a kórusnak nem áll módjában hosszabb előkészületet és állandó tagokkal nagyobb szabású munkát igénylő műveket betanulni. Ezeknél fogva hangversenyekre nem készülhet. (Lugosi, 1929.)

A fenti szövegrészletből következtethetünk arra, hogy a kórus elsősorban a tanévnyitó, tanévzáró ünnepségekre, illetve más rendezvényeken való rövid közreműködésre vállalkozott. A fluktuáció máig jellemző, de a fellépések vonatkozásában az azóta eltelt évtizedek alatt sokat változott az énekkar tevékenysége.

A Kertész-hagyatékban megtalálható a budapesti egyetemi énekkarak alapító elnökének, Gau Aladárnak a levele, amelyből kitűnik, hogy mi volt a szándék és elvárás az egyetemi kórusokkal szemben:

A főiskolákon az éneklés több mint egyszerű daloskönyv játszása, mert politikai, nemzetnevelési és kulturális jelentősége van az egyetemi énekkaroknak, melyek hivatottak arra, hogy majdan láncgyesületeket szervezzenek az ország minden városában, községében, hogy a magyar nyelvnek legyen állandó fenntartója, akármilyen ismertetézzék. (Kertész-hagyaték)

Ebben az időben minden kórusnak volt egy jeligéje, mely egy rövid, dalra és tetterre buzdító dallam volt. Az egyetemi énekkar számára Dömötör Gyula, alapító tag, a kórus ifjúsági elnöke írta meg a szöveget, melyet Király-König Péter (zeneszerző, karmester, a zeneiskola akkori igazgatója) zenésített meg 20 koronáért. A *Jelige* című darab a későbbiekben gyakran elhangzott a kórus fellépésein, így például 1930-ban, a kórus fennállásának 5. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen is, amit a Dugonics téri épület dísztermében tartottak. (Ezt a helyszínt egy időben aulának is nevezték.) A koncerten elhangzott Király-König Péter–Dömötör Gyula *Jelige*, Szabados Béla *Hiszekegy*, Hoppe Rezső *A reményhez* és Erkel Ferenc *Bánk bán* operájából a *Keserű bordal* című részlet. A köszöntések és szóló műsorszámokat követően zárásként Ammer József *Nem! Nem! Soha!* című kórusműve szólalt meg.

Többen vitatták, hogy honnan számolják az Énekkar megalakulását, 1924-től vagy 1925-től. (1924-ben jött létre a Turul Énekkar, melyből az onnan kilépő tagok alapították meg az egyetemi kórust. Dömötör Gyula igyekezete okozta a félreértést.) A végső döntés az alapján született, hogy a névviselés engedélyezése 1925. november 30-án történt, így a kórus pecsétjén az 1925-ös évszám szerepel.

3. kép A kórus pecsétje

Noha 1934-ben tartottak egy jubileumi koncertet, 1935. május 16-án, a Tisza Szállóban (másodszor is) megrendezték a 10 éves jubileumi ünnepséget, ahol a *Himnusz* és a *Hiszekegy* mellett már kórusműveket is megszólaltatott az énekkar.

A köszöntők és a szólóprodukciókon túl a kórus műsorán ekkor az alábbi művek szerepeltek:

Király-König Péter–Dömötör Gyula: *Jelige*

L. von Beethoven: *Isten dicsősége*

Révfy Károly–Gárdonyi Géza: *Éjjel a Tiszán*

Király-König Péter: *Kecskeméti Dankó nóták* ősbemutatója

Kodály Zoltán: *Karádi nóták* (szegedi bemutató)

Gróf Zichy Géza: *Rákóczi-nóta* a *Némo* című operából

Kertész Lajos korszakai (1934–1956, 1961–1966)

A 10 éves hangversenyt Antos Kálmán és Dömötör Gyula szervezte és Kertész Lajos vezényelte, aki új vezetőként ekkor mutatkozott be. Kertész Lajos (1897–1985) először 1933-ban vezényelte az énekkart az egyetem évnyitó ünnepségén. Egy 1933. október 12-i keltezésű levélben köszönte meg a kórus a karnagy munkáját és ekkor tiszteletbeli karnaggyá választotta őt az énekkar elnöksége. A kórus irányítását hivatalosan 1934. december 1-jén vette át.

Belle Ferenc, a szegedi Városi Zeneiskola igazgatójának gondolatai Kertész kezdeti időszakáról:

Az Egyetemi Énekkar hangversenyezett új lendülettel, a kidolgozás olyan gondosságával, amely mindjobban megközelíti az igazi kulturált kóruséneklést [...] a dinamikai árnyalások, a szólamok kiegyenlítettsége és összhangba hozása, a tiszta intonálás és ritmizálás már elismerésre méltó technikai készségre és előkészületekre enged következtetni. (*Szegedi Új Nemzedék*, 1935. május 17.)

Ez a vélemény is azt támasztja alá, hogy az 1935-ös évtől a Szegedi Egyetemi Énekkar munkája már nem a korábbi dalárdai minőséget képviselte, ami kizárólag a férfiak szórakozásának sajátos formája volt, hanem egyre magasabb szakmai színvonalat mutatott. Repertoárja kibővült és fellépései már nem csak az egyetemi ünnepségekre és egyházi szolgálatokra korlátozódtak. A méltatáshoz Erdélyi János hegedűművész is csatlakozott: „az ifjúság kezdi már felismerni a karéneklés értékeit [...] több Kodály és az ő nyomán felvirágzott modern magyar zeneszerző kórusműveit éneкли!” (*Szegedi Napló*, 1935. december 13.)

Az énekkarnak 1935-ben még két jelentős fellépése volt: december 12-én a díszteremben tartottak koncertet, melynek műsorát december 17-én a Magyar Rádióban ismételték meg. Az akkor 54 tagú kórust Kain Kató, Kertész Lajos felesége kísérte zongorán.

Műsorukat a korabeli *Rádióújság*ból ismerhetjük meg:

Király-König Péter: *Jelige*

Sztára József: *Éjjel a Tiszán*

Erkel Ferenc: *Honfi imája a Bánk bán* című operából

Pikéthy Tibor: *Fohász*

Figedy-Fichtner Sándor: *Csak azért...*

Országh Tivadar: *Katona nóták*

Király-König Péter: *Dankó nóták*

Kodály Zoltán: *Karádi nóták*

Gróf Zichy Géza: *Rákóczi nóta a Némo* című operából

4. kép Kertész Lajos karnagy és a kórus 1935-ben

Kertész Lajos a BTK művészi fakultásán éneklecktori megbízást kapott, amellyel az énektanítás és módszerei tárgyat oktathatta. Ezzel elismerték a karnagy sikeres szakmai munkáját és egyúttal lehetősége nyílt arra, hogy „az egyetemi ifjúság a karénekekben rendszeres, a magánénekekben pedig magasabb képesítést szerezzen”. (*Szegedi Új Nemzedék*, 1937. február 14.)

5. kép A kórus 1935. december 17-én a Magyar Rádióban

1937. május 8-án Bécsbe utaztak, ahol délelőtt a kancellárnak énekeltek, majd délután a Bécsi Rádióban gramofonlemezre vették Liszt Ferenc *Bor-dalát* és Dienzl Oszkár *Liliomszál* című dalát, este pedig hangversenytermi koncertet adtak.

1938. április 26-tól május 18-ig háromhetes lengyelországi útra indultak. (Krakkóban három, Poznańban egy, Varsóban három, Lembergben egy koncertet adtak, Katowiceben szintén egyet.)

A Kertész-hagyatékban fellelhető a kórus 1937. május 31-i keltezésű alapszabálya, amiben rögzítik, hogy teljes nevük a szegedi magyar királyi Ferencz József Tudományegyetem Énekkara. Az alapszabály ismerteti a kórus pecsétjét, mely körpecsét, rajta a Szegedi Egyetemi Énekkar felirat, középen az 1925. évszám olvasható (lásd a 12. oldalon). Az alapszabályban az 1925-ös okmányhoz képest már hosszabban fogalmazza meg a célt, amely a magyar dalművészet ápolása, a karéneklés, a zenei oktatás és a karirodalom fejlesztése, emellett pedig a magyar kultúra és a nemzeti eszme előmozdítása. A cél elérését énekkari gyakorlatokkal, hangversenyekkel, dalosversenyen való részvétellel,

évente legalább egyszer külföldi hangversenykörúttal, jótékony, hazafias és kulturális mozgalmakban való részvétellel és a Magyar Dalos Egyesületek Országos Szövetségébe való belépéssel kívánták elérni. Szó esik még az egyesület tagjairól, a jogaikról és kötelességeikről is. Megtudható továbbá, hogy a leendő énekkarosokat titkos szavazással, két tag ajánlásával és a karnagy véleménye alapján a választmány vette fel. Emellett a karnagy feladatkörét is rögzíti a dokumentum:

A karnagy vezeti az egyesület művészeti ügyeit, a felveendő tagok képességéről meggyőződést szerez, véleményét közli a választmánnyal, a hangversenyek műsorát a művészi bizottsággal való tanácskozás alapján állapítja meg, a tanárelnökkel és a választmánnyal együtt beszél meg a szükséges hangjegyek [kották] beszerzését. Betanítja a kart, vezényli az előadásokat, a hangversenyek tartását a tanárelnökkel beszél meg. A gyakorlatokon gondoskodik a rend fenntartásáról, s a kellőképpen nem gyakorolt tagokat az előadásokon való közreműködéstől eltiltja. (Kertész-hagyaték)

A kórusba való csatlakozással kapcsolatban szintén a Kertész-hagyaték szolgál információval. Egy 1938-ban kitöltött belépési nyilatkozaton megtalálható az ajánló személyek aláírása, a karnagi vélemény, sőt, néhány személyes információ is a jelentkezőről (milyen szakos, milyen hangszeren játszik, tagja-e más dalosegyesületnek). Amennyiben a jelentkezést jóváhagyták, a felvett tag a következő nyilatkozatot tette:

Alulírott kijelentem, hogy a Szegedi Egyetemi Énekkar alapszabályait és ügyrendjét ismerem és az azokban foglaltakat megtartom. Kötelezem magam, hogy az egyesületi próbákön és előadásokon pontosan megjelenek, illetőleg a szerepléseken csakis az Énekkar karnagyának engedélyével, illetőleg utasítására jelenhetek meg. (Kertész-hagyaték)

SZEGEDI EGYETEMI ÉNEKHAR.

KÖZPONTI EGYETEM.

Belépési nyilatkozat.

Alulírott kijelentem, hogy a Szegedi Egyetemi Énekhar alapszabályait és ügyrendjét ismerem és az azokban foglaltakat megtartom. Kötelezem magam, hogy az egyesületi próbákban és előadásokon pontosan megjelenek, illetőleg a szorepléseken, csakis az Énekhar karnagyának engedélyével, illetőleg utasítására jelenhetek meg.

Szeged, 19...évhónap.

Steffler Sándor László
belépő tag aláírása.

Törzslap.

Név: Steffler Sándor László Foglalkozás: zongorista
Születési év és hely: 1898. december 6. Kármánbánya
Lakása: 10. sz. utca Ha nem szegedi, hol van tartózkodási helye: Kármánbánya
Mióta énekel: 10. sz. utca
Tagja-e más dalosegységnek: igen, nem Milyen hangszereken játszik: zongora
Énekhar tisztsége: nem Tagja-e valamilyen egyetemi, főiskolai alakulatnak és ha igen melyiknek: nem
Elvezet-e valamilyen diákéleti kedvezményt / pl. mensa stb.: igen, nem
Ha egyetemi vagy főiskolai hallgató, egyetem mely szakos és hányad éves: 1. sz. utca
Van-e államasuti, hajójárási kedvezménye, s ha igen, milyen? nem
Megjegyzés:

Ajánlási nyilatkozat:

Alulírottak a jelentkezőt személyesen ismerjük, a legmegelőbbben ajánljuk és a fenti adatok helyességét igazoljuk:
.....
.....
.....

Karnagyi vélemény:

.....urat a mai napon megvizsgáltam és a szólamba soroztam. I. Hanganyag: II. Hallás:
Szeged, 19...évhónap
.....
..... karnagy

Határozat:

Fentiek alapján a jelentkezőt az 19...évhón megtartott választmányi ülés, miként foglalt felvette. - nem vette fel.

.....
főtákos

6. kép Belépési nyilatkozat 1938-ból

Az eredetileg ünnepi alkalmakra alakult dalárda fokozatosan énekkarrá szerveződött, így a szórakozást felváltotta a művészi munka, a repertoárba pedig elsősorban magyar szerzők művei kerültek be. Ezt a változást az újságokban megjelent cikkek is alátámasztják:

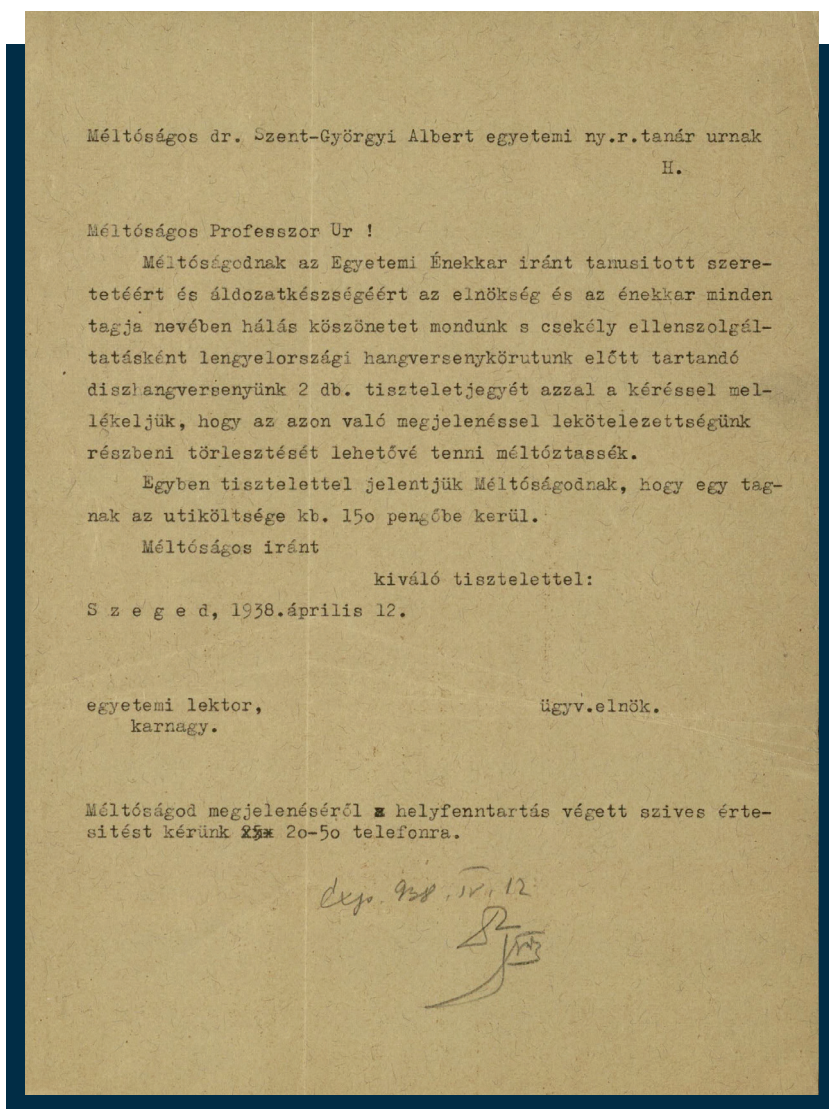
A *Szegedi Új Nemzedék* című lapban 1939-ben Belle Ferenc hegedűművész, zenepedagógus ír elismerő szavakat a kórusról és karnagyáról:

Főként Kertész Lajos működése alatt vált az énekkar meghatározó szereplőjévé a város zenei életének. Kertészhez köthető az is, hogy az együttes levetkőzte a dalárdás hagyományokat és magas színvonalú szakmai munkát végzett még annak ellenére is, hogy tagjai folyamatosan cserélődtek. Nemcsak a repertoár változásán, de az elnyert díjakon, koncertmeghívásokon keresztül is látható ez az előrelépés. [...] zenei felkészültség és tudás tekintetében a magyar énekkarok legelső vonalát jelentő művészi színvonalra emelkedett. (*Szegedi Új Nemzedék*, 1939.)

Az egyetemi dalosok nagyszerű fegyelmezettséggű és kiváló hangú együttese a kitűnő Kertész Lajos lektor-karnagy keze alatt [...] elsőrangú férfikórusná fejlődött, amely ma már [...] a legmagasabb rendű művészi feladatok megoldására is [...] biztos alappal rendelkezik. (*Szegedi Napló*, 1940. május 9.).

1937. december 11-én Szent-Györgyi Albert Nobel-díjat kapott. A szegedi egyetem 1938. április 7-én díszdoktorává avatta a tudóst és ezen az ünnepségen az egyetemi énekkar is szerepelt, a ceremónia elején a *Hiszekegyet*, a végén a *Himnusz*t adták elő.

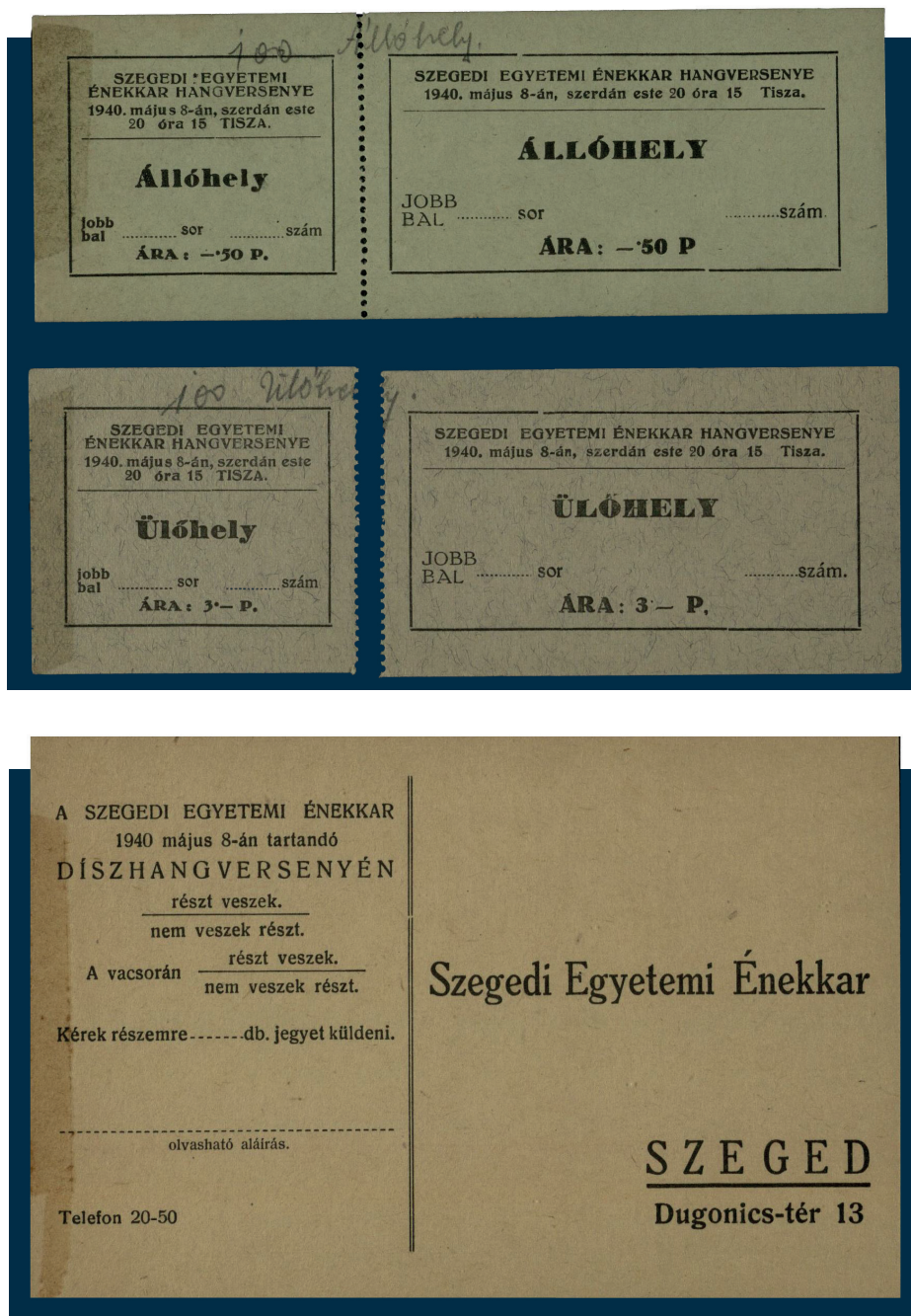
1938 tavaszán, az énekkar lengyelországi hangversenykörútja előtt műsorukat Szegeden is bemutatták, melyre Szent-Györgyi Albertet is meghívták. Az alábbi sorokat tartalmazó levél a Kertész-hagyatékban található:

7. kép A kórus levele Szent-Györgyi Albertnek

Egy másik dokumentumban szerepel, hogy Szent-Györgyi Albert végül két kórustag utazási költségét is fedezte.

1940. május 8-án tartották az énekkar 15 éves jubileumi koncertjét a Tisza Szál-
lóban, melyet a Magyar Rádió is sugározott. Ez volt a kórus utolsó olyan önálló kon-
certje, ahol férfikarként léptek fel. Az 50 tagú énekkar műsorán Halmos László,
Bartók Béla, Kodály Zoltán, Deák-Bárdos György és Bárdos Lajos műveit adták elő.

8. kép Az 1940. május 8-i koncert meghívója és belépőjegyei

A SZEGEDI EGYETEMI ÉNEKKAR HANGVERSENYE

15 éves fennállása alkalmából
szerdán, 1940 május 8-án este 8 óra 15 perckor
a Tisza-szálló hangversenytermében

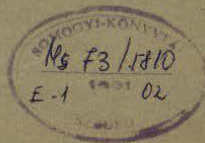
RÁDIÓKÖZVETÍTÉS!

Közreműködnek	Eyssen Irén (ének) Eyssen Tibor dr. (zongora)
Bevezető beszédet mond	Baló József dr. egyetemi ny. r. tanár, rektor
Vezényel	Kertész Lajos egyetemi lektor

MŰSOR:

1. Megnyitó beszéd
 2. *Halmos László* : Végig a földön
 3. *Lányi Viktor* : Füstbe ment terv
 4. *Laurisin Miklós* : Katona dalok
 - a) Látod-e babám ? . .
 - b) Ihajja ! . .
 5. *Bartók Béla* : Bolyongás
 6. *Bárdos Lajos* : Kossuth toborzója
 7. *Vecsey Ferenc* : Valse triste (Demény Dezső feldolgozása)
- 5 perc szünet (tekintettel a rádióközvetítésre)
8. *Eyssen Irén* énekszámai. Zongorán kísér *Eyssen Tibor dr.*
 - a) *Puccini* : Ária a „Manon“ c. operából
 - b) *Grecsaninov* : Bölcsődal
 - c) *Ravel* : Habanera
 - d) *Lajta László* : Parasztdal
 - e) *Lavotta Rezső* : Mezei bokréta
 9. *Kodály Zoltán* : a) Esti dal
 - b) Két kéne elvenni
 10. *Deák Bárdos György* : Csillagok
 11. *Berlioz* : Rákóczi induló (Király Péter feldolgozása)

Ára 20 fillér

9. kép A 15. évfordulót ünneplő koncert műsora

A Szegedi Egyetemi Énekhar az 1939/40. tanévben

Tanárelnök Heller Erik dr.
Karnagy Kertész Lajos
Ügyvezető elnök Török Sándor dr.

T a g o k :

1. Ancsó Zoltán (főtitkár)	26. Nagy József
2. Baktay Béla	27. Nádler Viktor
3. Battki István	28. Novák Zoltán dr. (ügyész)
4. Bereczky Barna	29. Pethő Béla
5. Bittó János	30. Radványi Sándor dr.
6. Bódy Géza	31. Schmutzler Ferenc (pénztáros)
7. Csala Dezső	32. Schummer László
8. Csóka Imre	33. Sebestyén István (titkár)
9. Csonka Miklós (h. karnagy)	34. Somkuti Sándor
10. Dobay József	35. Steffler Sándor (kottatáros)
11. Domonkos Kálmán	36. Stiglitz Zoltán
12. Elmer János	37. Szekerke Iván
13. Ertsey Péter	38. Szécsi Ferenc
14. Fodor Jenő	39. Széll Andor
15. Gányi György	40. Szücs Lajos
16. Goór Imre	41. Szücs László
17. Gulyás Sándor	42. Szücs Sándor
18. Hegyes Lajos	43. Tóth Ágoston (titkár)
19. Horváth István	44. Tóth László ifj.
20. Kirinyi István	45. Török Zoltán
21. Korényi Károly	46. Witzenetz László (kottatáros)
22. Kőszeghy Ferenc	47. Zalavári György
23. Mecher Béla	48. Zalavári Pál
24. Módy Mihály	49. Zlinszky Tibor
25. Moldovay Kálmán	50. Zöldi Pál

Szeged Városi Nyomda Rt. 46—5216

10. kép Kórusnévsor az 1939/1940. tanévből

1940-ben Észak-Erdély anyaországához való visszacsatolása után az egyetem oktatói és hallgatói közül sokan visszatértek Kolozsvárra. Az 1940. augusztus 30-i bécsi döntés értelmében Horthy [Miklós] nevével egyetemet kell felállítani. (*Szegedi Egyetemi Tudástár I, 166.*) A kultuszminiszter [Hóman Bálint] beszédében meghatározta az egyes egyetemek jellegét. A debreceni egyetem a tanítóképzés és tanárképzés, a pécsi a jogi képzés, a szegedi pedig a természettudományi továbbképzés helye kell, hogy legyen. A Nobel-díjas Szent-Györgyi Albert professzornak természettudományos működése az indoka annak, hogy nemcsak csonkítatlan állapotban ottmaradt az egyetem bölcsészeti kara, de hogy Szeged egyáltalában egyetemet kaphat. Négy természettudományi tanszéknek

Szegedre helyezéséről van szó. Ezzel a négy tanszékkal talán 18 egyetemi hallgató fog Szegedre érkezni. Ezzel szemben a jogi és államtudományi karnak megszüntetésével 600 egyetemi hallgatónak kell Szegedről eltávoznia. (*Szegedi Egyetemi Tudástár 3, 134.*)

A kórus vegyes kari korszaka

A második világháború 1939-es kitörése után, az 1940-re bekövetkezett változások és az előző fejezetben taglalt előzmények nyomán a Horthy Miklós Tudományegyetem rektorává Szent-Györgyi Albertet választották meg. Az új rektor szándéka volt, hogy a jogi kar megszűnése miatt felszabadult helyiségeket az ifjúság számára átadja. 1940. november 12-én került sor a Horthy Miklós Tudományegyetem megnyitőünnepségére, melyen a Szegedi Egyetemi Énekkar énekelte a *Himnusz*t és a *Szózatot*. A *Délmagyarország* 1941. január 12-i beszámolója szerint az eddig hajléktalanul bolyongó kórus számára Szent-Györgyi Albert állandó helyet biztosított a központi egyetemi épületben. „Az énekesek a szünetelő jogi kar szobáit kapták meg, ahol nagy lelkesedéssel kezdték meg a próbákat. Szent-Györgyi professzor otthont teremtett a diákságnak az egyetem falai között, ahol a szigorlatok mellett közösségi tevékenységet lehetett folytatni.” Az 1940/1941. tanév záróünnepségén, 1941. június 5-én szintén szerepelt a Szegedi Egyetemi Énekkar. Szent-Györgyi támogatását a Kertész Lajos karnagyhoz írt levél is híven bizonyítja:

Tekintetes Egyetemi Énekkar, Szeged folyó évi december 12-én kelt üdvözlő sorait hálásan köszönöm. Jól esett szíves megemlékezése és biztosíthatom úgy T. Címet, mint az énekkar minden egyes tagját, hogy szeretetüket szeretettel viszonozom és mindent elkövetek, hogy az Egyetemi Énekkar a jövőben még nagyobb sikerrel szerepeljen. Igaz szeretettel üdvözlí Szent-Györgyi Albert rektor. (*SZOTE Központi Könyvtár géppel írott tisztázata, Szeged, 1940. december 14.*)

Az alatt az egy tanév alatt, amíg Szent-Györgyi Albert töltötte be a rektori tisztséget, rendeződött az énekkar elhelyezése.

11. kép A kórus az 1940/1941. tanévben, Szent-Györgyi Albert rektorsága idején

A Ferencz József Tudományegyetem átalakulásával a jogi kar megszűnt. A leépítésnek az egyetemi énekkar is áldozatul esett, mivel a kórus nyolcvan százaléka jogász volt, így a létszám lecsökkent. Kertész Lajos ötletére az eddigi férfikart vegyes karrá alakították, ezzel pedig új korszak kezdődött el. 1942 őszén szórólapokkal és felhívásokkal invitálták az egyetemi hallgatókat a vegyes karba.

12. kép Szórólap 1942-ből

A létrejött Horthy Miklós Tudományegyetem énekkarára vonatkozóan Kertész Lajos személyes célul tűzte ki az ifjúság minél nagyobb számú bevonását az éneklésbe, hogy az énekkar zenei szakosztályként vehessen részt a diákegységben, emellett rendszeres áprilisi hangversenyeket és belgrádi fellépési lehetőségeket tervezett.

1943. április 11-én az egyetem aulájában tartották az első vegyes kari koncertet. A meghívóban Szegedi Egyetemi Ifjúság Énekkaraként nevezik az együttest.

SZEGEDI EGYETEMI IFJÚSÁG ÉNEKKARÁNAK

ELSŐ

VEGYESKARI HANGVERSENYE

AZ EGYETEM DÍSZTERMÉBEN

VASÁRNP, 1943 ÁPRILIS HÓ 11-ÉN ESTE 7 ÓRAKOR

||

MUSOR:

1. Erkel Ferenc: Himnusz. Előadja a **Vegyeskar**.
2. Megnyitó beszéd: Elmondja **Dr. Koch Sándor** egyetemi ny. r. tanár, a SZEI tanárelnöke.
3. a) Orlando di Lasso: A hajnal szárnyas hirnöke¹⁾
b) J. S. Bach: Már nyugosznak a völgyek²⁾
c) Daniel Friderici: Baráti kör³⁾ Előadja a **Vegyeskar**.
4. a) Mozart: Bölcső dal
b) Giordani: Caro mio ben. Énekli: **Gromilovits Mária** orvos-tanhallgató. Zongorán kíséri: **Makkár Erzsébet** bölcsészhallgató.
5. a) Kodály Zoltán: Villő. (Zoborvidéki bőjtői népszokás)
b) Bartók Béla: Legénycsúfoló. Előadja a **Nőikar**.
6. a) Brahms: Valzer. b) Hubay: Csárdajelenet. Hegedűn előadja: **Horváth János** matematikai hallgató. Zongorán kíséri: **ifj. Kertész Lajos** vegyészhallgató.
7. Orlando di Lasso: A visszhang⁴⁾ Előadja a **Vegyeskar**.

S Z Ü N E T

8. a) Demény Dezső: Aranyszérnyű angyal¹⁾
b) Bárdos Lajos: Pozsony mellett. (Felvidéki népdalok)
Előadja a **Vegyeskar**.
9. Schubert: Impromptu. Zongorán előadja **Varga Edith** orvostanhallgató.
10. Liszt Ferenc: Magyar ünnepi dal. Előadja a **Vegyeskar**. Zongorán kíséri **ifj. Kertész Lajos**.

VEZÉNYEL: KERTÉSZ LAJOS EGYETEMI LEKTOR

¹⁾ – ²⁾ Kerényi György, ³⁾ Szabó Miklós, ⁴⁾ Bárdos Lajos fordításai.
⁵⁾ Kerényi György szövege.

SZEGEDI ÚJ NEMZEDÉK LAPVÁLL. RT.

Ára: 20 fillér

14. kép Az első fénykép vegyes kari felállásban 1943. április 11-én

Műsorukon vegyes és női kari művek is szerepeltek. A repertoár ekkor már teljes egészében a klasszikus értelemben vett kórusműveket tartalmazta. A korabeli lapok beszámolóí szerint alig fél esztendő alatt lelkiismeretes és szeretetteljes munkával Kertész Lajos elismerésre méltó eredményeket ért el az énekkarral. 1944. március 1-jén a díszteremben tartották a második vegyes kari koncertet, majd Kolozsvárra utaztak, ahol a helyi és a debreceni egyetemi énekkarral közösen léptek fel. 1945 áprilisában Kertész Lajos szovjet hadifogságba esett, ahol a tábor lakóiból is szervezett énekkart, zenekart, színjátszó csoportot. A munkája elismeréseként hazaengedték, így 1945 augusztusában már ismét Szegeden tevékenykedett. 1946. május 30-án a kórus az egyetem alapításának 25. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen Rossa Ernő *Hála zsoltár* és G. F. Händel *Ünnepi zsoltár* című műveit énekelte.

15. kép A svájci út előtt 1947-ben

1947. július 2-től a kórus négyhetes svájci, ausztriai hangversenykörútra indult, így a magyar énekkarak közül elsőként szerepelt a háború után külföldön. Felléptek Zürichben, Bernben, Baselban, Innsbruckban, Salzburgban és Bécsben is. A műsoron nagyívű Kodály-művek, *a Jézus és a kufárok* és a *Mátrai képek* hangzottak el. 1948-ban a Zeneakadémián énekelt önálló koncerten az egyetemi énekkar és a MÁV Munkáskórus. Az 1951/1952. tanévben 50 tagot jegyzett az énekkar.

A népi együttes

Az Állami Népi Együttes sikerén felbuzdulva, 1952. január 8-án a pártbizottság döntésére alakuló értekezletet hívtak össze, ahol beolvasztották a kórust, a tánckart és a zenekart az egyetemi népi együttesbe. A közös nevük a Szegedi Egyetemi és Főiskolai Népi Együttes lett. A kórus műsorát csak népdalokra korlátozták, maximum kétszólamú műveket énekelhettek. Mivel azonban kevés volt az alkalmas műsorszám, ezért született néhány olyan szegedi kompozíció, mint például Szatmári Géza *Szegedi vásár* és Szeghy Endre *Csodafurulya* című műve. Sokszor előírt műsorokat kellett vállalniuk, mivel az együttest a közvetlen politikai agitáció eszközének tekintették és elsősorban a táncosok munkáját támogatták.

16. kép A népi együttesrel 1952-ben az *Ecseri lakodalmas* bemutatóján

1952-ben, Rákosi Mátyás 60. születésnapja alkalmából három szegedi kórus felajánlotta, hogy a Szegedi Filharmonikus Zenekar közreműködésével betanulják Tardos Béla *Tiéd ez az ország* és Bartók Béla–Kertész Lajos *Magyar népdalok* című kórusművét. A Szegedi Egyetemi és Főiskolai Népi Együttes, a MÁV Szakszervezeti Énekkar, a Szeged Városi Tanács Énekkara a Szegedi Nemzeti Színházban megrendezésre kerülő ünnepségen tervezték előadni a műveket. A kottákat díszes albumba kötötték és valamennyien aláírták, majd eljuttatták az ünnepelt számára. 1952. december 20-án a díszteremben Sztálin 73. születésnapjáról ünnepi pártnapon emlékeztek meg, ahol fellépett az együttes is. 1953. május 18-án a népi együttes előadásán mutatták be Szatmári–Mezei *Szegedi vásár* című művét, majd a csoport Budapesten, Szeghy Endre *Csodafurulya* című művében működött közre. Az egyetemi ünnepeken a *Himnuszt*, a *DIVSZ-indulót*, az *Internacionálét* és a *Szovjet himnuszt* énekelték.

Az újjáalakult vegyes kar

1954-ben szétváltak az együttesek, így a kórus újra önállóan működhetett, önállóan választhattak műsort és használhatták a kórus korábbi nevét. Bár az 1952 és 1954 közötti időszak megnehezítette a kórus munkáját, 1954 májusában

Debrecenben már saját repertoárral léptek fel, majd május 29-én az Auditorium Maximumban is elénekelték ugyanezt a műsort. A kórus létszáma 80 fő volt, a programban vegyes kari és férfikari művek is szerepeltek, így például Kodály *Jézus és a kufárok* (vegyes kar), Kodály *Süket sógor* (férfikar).

Egy héttel később, június 6-án Kodály Zoltán meglátogatta az újjáalakult kórust és így buzdította őket:

A mi fiatakorunkban volt egy álmképünk: az éneklő Magyarország. Álomkép volt ez, hiszen kóruskultúra akkor nem volt. Cigánykísérettel maga énekelt az, aki szerette a dalt. Mikor később úgy láttuk, hogy álmunk, ha lassan is, de megvalósulóban van, akkor jött a háború. Az ágyúdörgés, a bombák robaja, a háború zörejei közt elhalt az énekszó. Most újra énekelni kezd az ország. Azt akarjuk, hogy ez a dal ágyúdörgésnél, bombarobbanásnál erősebb legyen. Sok sikert kívánok a szegedi énekkarnak is ehhez a munkához, boldog életet és megmárádást! (*Délmagyarország*, 1954. június II.)

17. kép Kertész Lajos fogadja
Kodály Zoltánt 1954. június 6-án, a háttérben Erdős János

18. kép Az énekkar az Auditorium Maximumban énekel Kodály Zoltán előtt

A köszöntés után Kodály Zoltán választott az énekkar műsorából, így Certon és Purcell madrigálja hangzott el, majd Kodály *Jézus és a kufárok* című művét és az *Esti dalt* is elénekelték a mesternek.

1955. április 27-én a díszteremben gazdag műsorral szerepelt a kórus, amit madrigálokkal indítottak, majd Bartók és Kodály műveit szólaltatták meg.

19. kép A kórus 1955. májusában

Májusban még egy koncertet tartottak a díszteremben. Az akkor készült fotó érdekessége, hogy az első sorban helyet foglaló Kiss Árpádról, az akkori rektorról kapta a nevét később az a terem, amelyben ma a kórus a próbáit tartja. Még ez év november 5-én, a nagy októberi szocialista forradalom alkalmából forradalmi dalokat énekeltek, december 15-én pedig Bartók-hangversenyen léptek fel. Kertész Lajos 1956. március 16-tól kérte a nyugdíjaztatását.

Mihálka György korszaka (1956–1961)

1956 őszétől Mihálka György karnagy (1924–2008) fiatalos lendülettel kezdett neki a kórus vezetésének. 1957 decemberében Kodály Zoltán 75. születésnapjának tiszteletére többnapos programot szerveztek. December 13-án az egyetem dísztermében a Szegedi Tudományegyetem, az Orvostudományi Egyetem, a Tömörkény István és a Radnóti Miklós Gimnázium énekkarai léptek fel. Számos Kodály kórusmű hangzott el, például a *Szabadsághimnusz*, *Békedal*, *Esti dal*, *Norvég leányok*, *Akik mindig elkésnek*, *Öregek*, továbbá Bárdos Lajos *Kodály köszöntése* című műve és a koncert záró összkaraként *A Magyarokhoz* című grandiózus kánon. A *Délmagyarország* december 15-én megjelent cikke így számolt be az eseményről: „Az egyetemek énekkarának ez a hangversenye a fejlődő kórus életének egyik jelentős állomása.” (*Délmagyarország*, 1957. december 15.)

20. kép Kertész Lajos és Mihálka György

1961-ben Mihálka György leköszönése utáni ősztől az egyetem vezetése visszahívta Kertész Lajost a kórus élére. Az ekkor már József Attila Tudományegyetem KISZ Énekkara nevet viselő együttes 1963. május 15-től két hétre Lengyelországba utazott (Krakkó, Varsó, Poznań, Szczecin), ahol repertoárjukban magyar és lengyel művek egyaránt szerepeltek.

21. kép Az énekkar az 1963/1964. tanévben

A női kar

1964-től a kórus ismét átalakult, mivel a tanári pálya elnőiesedett, így az együttes női karrá szerveződött át. Ekkor közel 50 fővel dolgoztak. 1965. december 6-án a díszteremben ünnepelték a kórus fennállásának 40. évfordulóját.

A női kar mellett fellépett a Szegedi Tudományegyetem Ságvári Endre Gyakorló Általános Iskolájának énekkara Kiss Mária karnagy vezetésével és a Gimnázium Énekkara Szécsi József irányításával. A koncert elején összkarként Kodály *Cohors generosa* című, egy 1777-es dallamra írt régi magyar diákköszöntőjét énekelték el.

22. kép A kórus 1965-ben

A JÓZSEF ATTILA TUDOMÁNYEGYETEM ÉNEKKARA

MŰSOR

Az Énekkar 40 éves fennállásának jubileuma alkalmából,
a szegedi Tudományegyetem aulájában (Dugonics tér 13. sz.)
1965. december hó 6-án, hétfőn este 19 órakor

I. RÉSZ

1. Kodály: Cohors gonozsa. Régi magyar diákköszöntő
Éneklők:

- a) Tudományegyetem Ságvári Endre gyakorló általános iskolájának énekkara. (Betanította *Kiss Mária* tanár)
- b) Tudományegyetem Ságvári Endre gyakorló gimnáziumának énekkara. (Betanította *Szécsi József* tanár)
- c) Egyetemi Énekkar

2. Monteverdi: Ünnepejünk
b) Palstrina: Pieni sunt coeli
c) Mendelssohn: Búcsú az erdőből Énekkar

3. Opera áriák.
Éneklők *Szalma Ferenc* operadánok,
az Egyetemi Énekkar volt tagja

- a) Kodály: Harangszó
- b) Bárdos Gy.: Tavaszi köszöntő
- c) Vavrinecz: Balatoni nóták Énekkar

S z ü n e t

II. RÉSZ

- 5. a) Bartók: Jósálgató
- b) Kodály: Süket sógor
- c) Ligeti: Pitykizó asszonyok Énekkar

6. Opera áriák. Éneklők: *Szalma Ferenc*

7. a) Dávid: Perc. József Attila verse
b) Matvejev: A galambhoz.
Szólt éneklők: *Sebők Matild II. é. bölcsészhallgató*
c) Kodály: Béke dal
d) Gaudamus igitur ...

Vezényel: KERTÉSZ LAJOS
Zongorán kísér: KERTÉSZNÉ KAIN KATÓ

A JÓZSEF ATTILA TUDOMÁNYEGYETEM
ÉNEKKARÁNAK VEZETŐI ÉS TAGJAI:

Tanárelnök:
DR. MEZŐSI JÓZSEF

Ifjúsági elnök:
KUPECZ ÉVA

Ifjúsági elnökhelyettes:
VÁRKONYI KATALIN

Szoprán	Alt
Babecz Ilona	Ábrahám Gizella
Bakos Éva	Árva Edit
Dancsó Mária	Csepő Klára
Demeter Margit	Déli Erzsébet
Durkó Zsuzsanna	Farkas Mária
Frankó Klára	Földi Mária
Hercegh Katalin	Gregorich Rita
Horváth Erzsébet	Herceg Ildikó
Hős Nagy Júlia	Kluzsák Borbála
Klenn Mária	Kopasz Éva
Kokány Mária	Kovács Zsuzsa
Link Éva	Német Rozsa
Machola Judit	Pijcsiovski Mária
Martos Anna	Süet Teréz
Pál Sarolta	Szijártó Éva
Pállos Mária	Zsilinszky Piroksa
Papp Katalin	
Sebők Matild	
Tarjányi Éva	

Mezzoszoprán

Baracs Gabriella
Brajnovits Katalin
Erdel Margit
Fajst Zsófia
Juhász Margit
Ivity Mária
Kupecz Éva
Macsek Erzsébet
Major Éva
Nagy Klára
Nyilas Irén
Pallai Zsuzsanna
Pentek Judit
Polyák Judit
Szendé Zsuzsa
Tóth Marianna
Vangel Sarolta
Várkonyi Katalin

A rendező bizottság tagjai:

Dr. Bartha Lajos
Dr. Devich Andor
Gyarmati Sándor
Hevér László
Dr. Horváth Erzsébet
Dr. Jójárti László
Kupecz Éva
Dr. Kemeci Béla
Vágvolgyi András
Várkonyi Katalin

23. kép Az 1965. december 6-i műsor és a kórus névsora

1966-ban, a 69 éves Kertész Lajos végleg leköszönt az énekkar éléről, melynek irányítását Veszely Gabriella vette át. A *Szegedi Egyetem* 1966/7. számában két cikk szólt az énekkar aktuális helyzetéről. Az egyik *Az egyetemi énekkar érdekében* című, melyben az előző évben megtartott Kertész Lajos búcsúkoncertjéről számoltak be. A cikk taglalta továbbá azt is, hogy a karnagyváltás miatt lecsökkent a kórustagok létszáma és felmerült a kórus vegyes karrá való átszervezése. Ennek érdekében felhívást tettek közzé, hogy az egyetemista férfiak is bátran csatlakozzanak az énekkarhoz. A következő cikkben egy interjú olvasható Veszely Gabriellával, aki elmondta, hogy a kórusban 20-21 nő van, így jelenleg nem tudnak fellépést vállalni, de ősztől vegyes kari formában folytatják a munkát. További információk nem találhatók a rövid időszakról.

Szécsi József korszaka (1967–1985)

Szécsi József (1926–1995) gimnáziumi ének-zene tanár, karnagy, Szeged város, illetve Csongrád megye zenei szakreferense, a Szegedi Zenebarátok (később Vaszy Viktor) Kórus egyik alapítója és betanító karnagya, a Vasútforgalmi Technikum kórusának vezetője volt. Az iskola 1955-ös alapításától a Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium (2024-től SZTE Báthory István Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola) tanára, mellette a szegedi ÉDOSZ Népi Együttes vezetője, a MŰM. 600. sz. Iparitanuló Intézet (ma Szegedi SZC Móravárosi Szakképző Iskola) kórusának vezetője, a Rúzs Sándor Népdalkör alapítója. Szécsi József először 1959. március 5-én, az általa életre hívott Egyetemi Zenedélután sorozatának első hangversenyén találkozott a Szegedi Egyetemi Énekkarral, ahol az egyetemi kórus és a gyakorló általános iskola gyermekkara, valamint a Ságvári Gimnázium kórusa először lépett fel együtt.

A Ságvári Gimnázium kórusának tagjai többnyire az egyetemi énekkarban folytatták az éneklést, így karnagyuk nyomon követte a kórus működését a tanítványain keresztül. Szécsi József még gimnáziumi karnagyi tevékenysége idején rendszeresen együttműködött az egyetemi énekkarral, hiszen annak zenekari kíséretét mindig az általa vezetett Ságvári Kamarazenekar látta el. Kapcsolata Kertész Lajossal kiváló volt, ami személyes levelezésükből is kitűnik. Ezt bizonyítja az is, hogy az 1975-ben megrendezett 50. évfordulón, illetve az 1985-ben megtartott 60. jubileumi koncerten (amikor már Szécsi József vezette a kórust) Kertész Lajos

is jelen volt, aki a meghívók tanúsága szerint mindkét alkalommal Kodály *Cohors generosa* című kórusművét dirigálta.

1967/1968. tanévtől Szécsi József lett a Szegedi Egyetemi Énekkar karnagya. Ekkor a kórus második fénykora következett. Mivel ebben az időszakban nem történt annyi változás az egyetem és a kórus életében, mint Kertész Lajos idejében, így kiegyensúlyozottabb, kiszámíthatóbb és tervezhetőbb kórusmunka zajlott. Szécsi József minden részletre ügyelve építette föl az együttes szerkezetét, alakította ki műsorát, szervezte meg fellépéseit. Az év mindig kórustáborral kezdődött, ahol az elsőévesek megtanulhatták a repertoár állandó műveit, például a szegedi népdalokat (*Hej, rózsa-rózsá ékes vagy, Réten-réten, Árokparti kökény, Csöngölébe van egy malom, Haragszom, Ángyi süített rétest, Kispircsi faluvégén* kezdetűek, melyeket Szécsi József szerkesztett csokorba), illetve a kórusirodalom klasszikus darabjait (Bach, Monteverdi, Hassler, Purcell, Händel, Beethoven, Mozart, Csajkovszkij, Liszt műveit). Kodály kórusművei mellett számos kortárs darab is műsorra került, mivel Szécsi József több élő zeneszerzővel is baráti kapcsolatot ápolt. Így sokszor énekeltek Karai-, Fasang-, Bárdos-, Vaszy- és Szeghy műveket. Előadták Bach *140. kantátáját* is, de a repertoár kiemelt jelentőségű műve Orff *Catulli Carmina* című kompozíciója volt, melyet szinte folyamatosan műsoron tartottak és részben vagy egészében elhangzott a koncerteken. Az előadás gyakran kiegészült a Ságvári Gimnázium kórusával is, akik a fiatal csoport számára írt részleteket énekeltek. Az oratorikus előadás előtt a Catullus-versek magyarul is elhangzottak Szabó Lőrinc fordításában. A kórus gyakran szerepelt a fenntartó egyetem ünnepein, tanérvnyitókon, díszdiploma és díszdoktori kitüntetések átadásain. Természetesen az akkori kor elvárásainak is eleget kellett tenni, így a szovjet himnusz rendszeresen elhangzott az egyetem hivatalos alkalmain.

A kórus létszáma az első öt évben 60-80 fő között ingadozott, később 50 fő körül állandósult. Az énekkari részvétel teljesen önkéntesen történt, nem volt feltétel az egyetemi jogviszony sem. Jártak a kórusba végzett egyetemisták és nem egyetemi kötelékbe tartozó felnőttek is. A hiányzások miatt szankciót nem szabtak ki, de mindenki érezte a koncertek előtti próbaidőszak fontosságát. A tagok általában az egyetemi tanulmányaik kezdetétől a végéig jártak a kórusba, sőt, még tovább is, így a létszám változása nem volt jelentős.

A műsor kialakításánál nagy könnyebbség volt, hogy a régi tagok már ismerték a kórusműveket, így az újak számára ez rendkívül nagy segítséget jelentett.

A Szécsi József által megálmodott és létrehozott Egyetemi Zenedélutánok sorozat koncertjét minden évben decemberben rendezték meg, melyen a Ságvári Endre Gyakorló Általános Iskola Gyermekkara, a Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium Kórusa és a Szegedi Egyetemi Énekkar is szerepelt. A műsort Szécsi József állította össze és a hangversenyt mindig összkar zárta. Gyakran hangzott el Kodály–Berzsenyi *A magyarokhoz* című kánonja, mely sok kórustag számára máig meghatározó élményt nyújtott. Egyik kiemelkedő koncert a zenedélutánok sorában az 1972. december 10-én, Kodály születésének 90. évfordulója alkalmából megrendezett program volt, melynek műsorán a szerző művei szerepeltek, többek közt a *Fölszállott a páva*, a *Norvég leányok*, az *Esti dal* vagy az *Ének Szent István királyhoz*. Megemlékező beszédet mondott Bónis Ferenc zenetörténész, a műsor díszvendége pedig Szalma Ferenc, a Magyar Állami Operaház magánénekes volt, aki a Szegedi Egyetemi Énekkarból Vaszy Viktor operatársulatába szerződött, majd elismert operaénekes lett. A Szegedi Egyetemi Énekkar 1968-tól kezdve állandó közreműködője volt a Magyar Rádió *Kóruspódium* című adásának. Az első időszakban falvakba is jártak, ahol népdalokat, népdalcsokokat énekeltek a hagyományőrzés jegyében, amelyről újságcikkek is tanúskodnak. Az Egyetemi és Főiskolai Kulturális Napokon kiemelkedő eredményeket értek el és a Filharmónia kamarakoncertjének állandó fellépőjeként is gyakran szerepeltek.

24. kép A kórus szereplése a Dugonics téren 1970-ben

1970 októberében Egyetemi Művészeti Napok keretében énekelt a kórus a Dugonics téren. 1970. december 12-én, a Bartók–Beethoven évforduló alkalmából nagyszabású hangversenyt rendeztek, ahol az egyetemi énekkar mellett a(z akkor már) JATE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium leánykara, vegyes kara, az általános iskola gyermekkara és hangszeres szolisták is közreműködtek. A műsor felölelte a zenetörténet 16. századi alkotásaitól a Bartók- és Kodály-kompozíciókig számos szerző művét. Beethoventől a szólóművek mellett a kórus két kánont énekelt, de elhangzottak még Bartók-, Kodály-, Szeghy-, Fasang- és Karai művei is. 1972. március 12-én a Veszprémi Vegyipari Egyetem Kórusa volt az egyetemi énekkar vendége. A koncert műsorán Orff *Catulli Carmina* kétkórusos, ütőhangszeres műve szerepelt.

Az első időszak legmeghatározóbb eseményére 1973. áprilisában került sor, amikor az énekkar a Kórusok Országos Tanácsa javaslatára képviselte hazánkat a Montreux-i Nemzetközi Kórusfesztiválon.

25. kép A Montreux-i Nemzetközi Kórusfesztivál üvegből készült emléke

Az úthoz szükséges anyagi támogatást az egyetem biztosította. A pénz előteremtésében nagy szerepet játszott Gruber László, aki az egyetem közművelődési titkára volt. Az utazás során énekeltek a Fribourgi Egyetem aulájában, majd kétszer is felléptek Montreux-ben, ahol elnyerték a Jubileumi Díjat, majd később felvételt készítettek velük a Suisse Romande Rádió is.

A verseny műsorszámai:

H. L. Hassler: *Ünnepre jöttünk*

G. P. da Palestrina: *O vos omnes*

G. F. Händel: *Hallelujah* a *Belsazar* című oratóriumból

Kodály Zoltán: *Ének Szent István királyhoz*

Kodály Zoltán: *Esti dal*

Bárdos Lajos: *Bogójai táncok*

C. Orff: *Catulli Carmina*

26. kép A kórus 1973-ban a montreux-i utazás előtt Szécsi Józseffel

1973. október 12-én a Szegedi Orvostudományi Egyetem díszdoktorrá avatta Szent-Györgyi Albertet, akinek immáron vegyes karként is énekelhetett a kórus. A *Himnusz* mellett elhangzott Kodály *Cohors generosa* és *Gaudeamus igitur* című műve.

27. kép 1973-ban a Szegedi Orvostudományi Egyetem díszdoktorává avatja Szent-Györgyi Albertet, háttérben a kórus

1975-ben Vaszy Viktor nyugdíjba vonult és a színházi zeneigazgatói posztot Pál Tamás vette át, aki ebben az évben meghívta a kórust a *Nürnbergi mesterdalnokok* című Wagner-opera második felvonásának koncertszerű előadására.

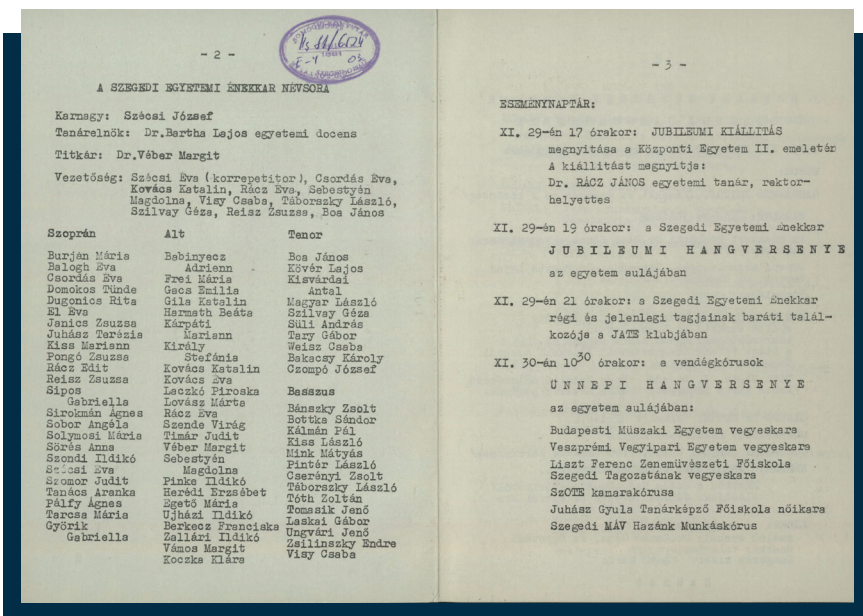

28. kép Pál Tamás vezényel a Szegedi Nemzeti Színházban

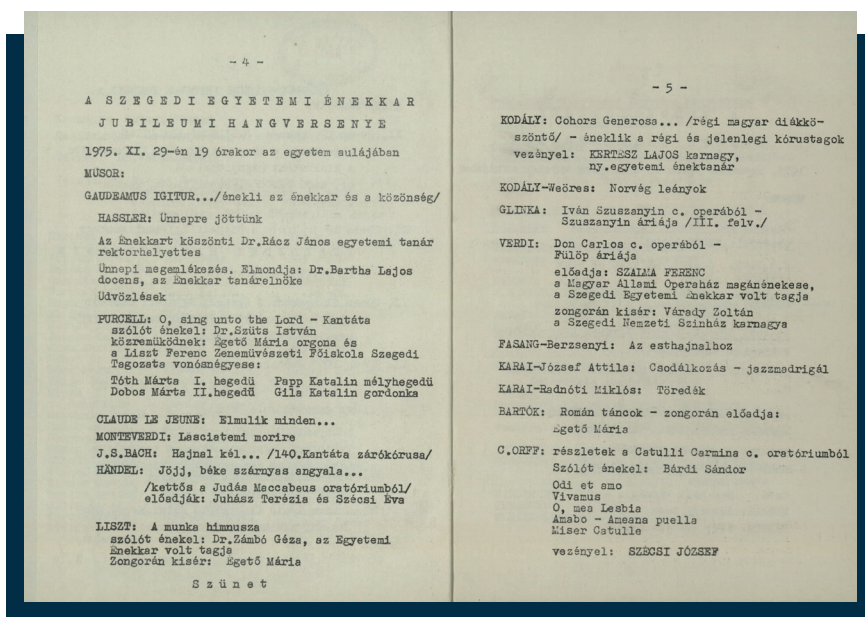

29. kép A kórus 1975-ben

A színházi produkciók mellett 1975-ben az énekkar 50. évfordulóját egy két-napos „kórus minifesztivállal” ünnepelte meg.

30. kép Az 1975-ös meghívó oldalai

31. kép A jubileumi hangverseny műsora

1975. november 29-én nyílt meg az énekkar történetét bemutató jubileumi kiállítás, majd aznap este a kórus hangversenyt adott, mely műsorának három alappillére Purcell *O, sing unto the Lord* kantátája, Liszt *A munka himnusza* és Orff *Catulli Carminája* volt dr. Szűts István, dr. Zámbo Géza és Bárdi Sándor szólójával. A koncerten Kodály *Cohors generosa* című művét a régi és akkori kórustagok adták elő Kertész Lajos vezényletével, aki ezen az estén József Attila-émlékérmét vett át az egyetem vezetésétől. *A Szegedi Egyetem* című újság egy teljes oldalon át méltatta a kórust, az énekkar történetét pedig dr. Bartha Lajos tanárelnök és Gruber László foglalta össze. Másnap, november 30-án hat vendégkórus lépett fel: a Veszprémi Vegyipari Egyetem Vegyeskara, a Budapesti Műszaki Egyetem Vegyeskara, Szegedről a MÁV „Hazánk” Munkáskórus, a SZOTE Kamarakórusa, a Zeneművészeti Főiskola Szegedi Tagozatának Kamarakórusa és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Női Kara.

1977-ben ismét szerepelt az énekkar a színházban, ahol Muszorgszkij *Borisz Godunov* című operájának hatalmas kórustablóit a színházi énekkarral közösen szólaltatták meg. Mivel sorozatban 25 előadást tartottak, az egyetemistákat két csoportra osztották, melyek felváltva látták el a színházi éneklést, hogy közben az egyetemi feladatokra is maradjon idejük.

1977-ben a kórus újabb külföldi útja a németországi Klevebe vezetett, ahol családoknál szálltak meg. Kleve felé tartó utazásuk során Sindelfingen településén is koncertet adtak. Az utazás érdekessége, hogy volt a tagok között egy beépített ember, aki jelentést készített a kórus külföldi tartózkodásáról. Az énekkari tagok mindezzel tisztában voltak, de el kellett fogadniuk ezt a helyzetet. A hosszú vonatút alatt egy kisebb társaság elhatározta, hogy kamaraegyüttest alakít, mely ellen Szécsi Józsefnek sem volt kifogása. Ez a kiskórus egy évig működött Mihalik Dezső irányításával. 1978-ban itthon fogadták a német vendéglátókat, majd 1983-ban ismét kiutazhattak Klevebe. 1982-ben a kórust az Odesszai Állami Mecsnyikov Egyetem látta vendégül.

1980-ban 55 éves lett az énekkar, létszáma ekkor 75-80 fő között volt. A tagok többsége a természettudományi karról került ki, de voltak hallgatók a jogi- és a bölcsészkarról is. Heti két alkalommal három órát próbáltak. A jubileumi koncerten fellépett a Budapesti Műszaki Egyetem Kórusa és a Hódmezővásárhelyi Városi Vegyeskar is. Érdekes összevetni a budapesti és a szegedi egyetem kórusának műsorát. Míg a budapestiek 1980-ban már bátran énekelték a külföldi szerzők madrigáljait, Certon *Piaci pletyka*, Gastoldi *Kicsi nimfák*, Farmer *Fair Phillis* és Dawson *Good news* spirituáléja is elhangzott, addig a szegediek Bach, Händel, Beethoven, Kodály és Bárdos műveit szólaltatták meg. A kórus igyekezett maga előteremteni a munkához szükséges anyagi fedezetet, a már korábban említett *Borisz Godunov* opera közreműködői díjából például orgonát vásároltak.

Gróf Róza az egyetemi kórus 55. évfordulója kapcsán a *Szegedi Egyetem* hasábjain így írt Szécsi Józsefről:

Kitűnő karnagy-pedagógus, ambiciózus szervező. Személyisége, emberi magatartása munkára inspirálja a hallgatókat. Ő az, aki meggyőzi a kórustagokat, hogy az együttest időnként körülvevő csönd ellenére is van értelme tevékenységüknek. Értelme van még akkor is, ha fáradozásukat nem mindig úgy értékelik, ahogy megérdemlik. (*Szegedi Egyetem*, 1979. december 6.)

32. kép Szécsi József dirigál

1985. március 23-án a 60 éves kórus köszöntésére az egyetem dísztermében kétnapos jubileumi programot szerveztek. Ezen a koncerten ünnepelték a Szécsi József által vezetett másik kórus, a Ságvári Gyakorló Gimnázium Vegyes Karának 30. évfordulóját is. Ősszel Szeged felszabadulásának 40. évfordulója alkalmából Karai József zeneszerző Radnóti Miklós versére írt *Töredék* című, a kórus számára komponált művét énekelték. Oláh P. Lajos interjújában így nyilatkozott a karnagy: „Eszményeimet követtem: mentettem a múltból az arra érdemest, építettem a jövőt. Boldog passzió volt életem minden napja – muzsikálni és zenéről beszélni.” (*Csongrád Megyei Hírlap*, 1984. július 12.)

A kórus zongorakísérői voltak: Várady Zoltán, Égető Mária, Raffa Éva és Maczelka Noémi.

1986 februárjában a klevei muzsikuskok és Herbert Krey adott koncertet Szécsi József nyugdíjba vonulása alkalmából, ahol Szécsi József és Herbert Krey vezényelt, illetve Maczelka Noémi, Szécsi István és Szécsi Éva működött közre.

2006-ban Hiller István, a Magyar Köztársaság oktatási minisztere Szécsi József születésének 80. évfordulója alkalmából, példaadó tanári és karvezetői munkásságának elismeréséül posztumusz Arany Katedra Emlékplakett kitüntetést adományozott.

Szécsi József emléktábla

A Vántus István Társaság kezdeményezésére Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Szegedi Tudományegyetem és a Szeged Városi Kórus Egyesület összefogásának köszönhetően, illetve a Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium tantestületének teljes egyetértésével 2006. január 21-én felavatták Szécsi József emléktábláját, amit Lapis András szobrászművész készített. Az avatóbeszédet dr. Visy Csaba egykori kórustag mondta. Az emléktáblán az alábbi szöveg olvasható: Itt tanított 1955–1989 között Szécsi József gimnáziumi ének-zene tanár, karnagy.

33. kép Az emléktábla az SZTE Báthory István Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola (SZTE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium) folyosóján

Gyüdi Sándor és Cser Miklós időszaka (1985–1996)

34. kép A kórus 1985-ben

1985-ben, Szécsi József nyugdíjba vonulását követően, Gyüdi Sándor és Cser Miklós vették át a kórus irányítását és 1990-ig közösen vezették azt. Gyüdi Sándor 1983-ban a József Attila Tudományegyetem Természettudományi Karán szerzett matematika-fizika szakos tanári diplomát. Tanulmányai alatt, 1978–1980 között énekelt a Szécsi József vezette egyetemi kórusban. 1983–1988 között a Zeneakadémia hallgatója volt. A másik karnagy, Cser Miklós a Szegedi Nemzeti Színház első karmestereként dolgozott, majd 1987-től a Magyar Állami Operaházban folytatta karmesteri pályáját. Mivel a két karnagy folyamatosan utazott, kiemelten fontos volt, hogy hasonló szakmai elképzelésekkel rendelkezzenek az egyes darabokról, ám szerencsére a közös munka remekül működött. A koncertekre jellemző volt, hogy amelyik karnagy nem vezényelt, az beállt énekelni a kórusba. Gyüdi Sándor az alábbiak szerint emlékezett vissza erre az időszakra:

Nagyon élveztük a muzsikálást ezzel a kiváló, rendkívüli szellemi potenciállal, kiborbanó energiával és határtalan lelkesedéssel rendelkező társasággal. A koncertek, vendégszereplések, külföldi utak igazi zenei és közösségi élményt adtak.

35. kép 1986-ban a kecskeméti Nagytemplom előtt Cser Miklós vezénnyel

36. kép 2015-ben, a 90. jubileumi koncerten Cser Miklós az összkart vezényelte

1990-ben a megnövekedett budapesti elfoglaltságai miatt Cser Miklós elköszönt a Szegedi Egyetemi Énekkartól. 1990-től az 1995/1996. tanév végéig Gyüdi Sándor egyedül dolgozott tovább a kórossal.

A két karnagy által elindított időszak jelentős változásokat hozott a kórus életébe. A próbahely a Ságvári Gimnáziumból az egyetem nyelvi lektorátusának épületébe, majd két év után a Bölcsészettudományi Kar Egyetem utcai épületének TTK előadójába került át. Szükséges is volt a nagyobb terem, mert a kórus létszáma rohamosan nőtt. Az átvett 30 fős énekkar két év múlva már közel 100 tagot számlált. A próbákat kedden és szerdán este tartották. Megváltozott a kórus repertoárja is, bekerültek a műsorba egyházi darabok, könnyedebb átdolgozások, például a Beatles *Yesterday* című dala, de spirituálék és rendhagyó kortárs művek szintén gyakran szerepeltek a programban. Továbbra is részt vettek rádiófelvételeken és a városban szervezett kórushangversenyeken. Az egyetem mindig számított a kórus szereplésére a tanévnyitón és a november 7-i ünnepségeken, ahol mozgalmi indulókat kellett műsorra tűzni.

Az 1980-as évek második felétől több lehetőség nyílt a külföldi utazásokra, így például 1986-ban a lengyelországi Łódź-ba jutottak el. 1987 nyár elején a csehszlovákiai Taborban szólaltatták meg más nemzetek kórusaival összkarban Orff *Catulli Carmina* című művét. 1987 őszén a belgiumi Maasmechelenben kórusversenyen vettek részt, ahonnan 2. díjjal tértek haza. 1988-ban a nyugat-németországi Aachenben énekeltek. Még ebben az évben a Vox Europae (Európai Kórustalálkozó) rendezői és házigazdái voltak. Két különböző koncertműsoruk volt, így 1987. december 30-án a szegedi Dómban Schubert *G-dúr miséjét* énekelték, míg 1988. január 2-án, az egyetem dísztermében a cappella műsort adtak elő. Még ebben az évben Frankfurtban egy kórusfesztiválon is szerepeltek, 1989-ben Prágában szintén egy ilyen eseményen léptek fel.

1989 nyarának végén 3 hetes útra indultak, Olaszország, Spanyolország, Franciaország és Portugália érintésével. Egyik fontos állomásuk Coimbra volt, ahol a város egyeteme látta vendégül a kórust. Innen Évora-ba folytatták az útjukat, itt egy nemzetközi zenei tábor rendeztek meg, amelyen a jelenlévő énekkarok összkari műként Rossini *Kis ünnepi miséjét* adták elő.

1990 februárjában Göttingenbe látogattak, ahol az ottani egyetemi zenekarral Brahms *Német Requiemjét* tűzték műsorra, majd ez év áprilisában a göttingeni zenekarral közösen Temesváron adták elő Brahms művét az előző évi román forradalom áldozatainak emlékére. 1990 őszén Aachenben, 1991 áprilisában Belfortban jártak az 5. Nemzetközi Egyetemi Zenei Fesztiválon. 1992-ben Andorra és a spanyol Premià de Mar volt az úticél, ahol a göttingeni zenekarral adtak koncertet, majd ősszel Göttingenben fogadták őket. Itt Haydn *Üstdob-miséjét* és Mozart *Kürtversenyét* (K. 495.) adták elő.

37. kép A kórus 1994 márciusában Coimbrában, Gyüdi Sándor vezetésével

1994. március 16-án Coimbrában, az Egyetemi Kórusok Nemzetközi Találkozóján vettek részt, melynek keretében Mozart *Dominicus miséjét* (K. 66, C-dúr) és Mozart 4. Kürtversenyét (K. 495, Esz-dúr) szólaltatták meg az Universitas Szimfonikus Zenekarral, 18-án pedig a cappella műsort adtak elő három spanyol és két portugál kórus mellett.

A fentebb felsoroltakból kitűnhet, hogy a korszak egyik fontos motiváló ereje a külföldi utazás volt. A létszám megközelítette a 100 főt, megfelelő szólamaránnal. Elmondható, hogy a tagok cserélődése minimálisra csökkent, ami lehetővé tette a kiegyensúlyozott munkát, mivel 4-5 évente, csak az egyetemi tanulmányaik befejeztével váltak meg a kórustól. A másik ösztönző erő a repertoár volt. Az oratorikus művek és a könnyűzenei feldolgozások vonzóvá tették az egyetemi kórust.

38. kép Gyüdi Sándor a 90. éves jubileumi koncerten a régi tagokból álló kórust vezényelte

Kohlmann Péter és Száz Krisztina időszaka (1996-tól napjainkig)

Kohlmann Péter 1982-ben, még gimnazistaként, Szécsi József idején lett a kórus tagja, míg Száz Krisztina 1991-ben, főiskolai hallgatóként, Gyüdi Sándor karnagy időszaka alatt csatlakozott az énekkarhoz. Mindketten énektanári diplomával rendelkező karnagyok. 1992-től Gyüdi Sándor segédkarnagy feladatokat bízott rájuk és a koncerteken is rendszeresen lehetőséget kaptak a dirigálásra, így amikor Gyüdi Sándor 1996-ban leköszönt a posztjáról, kellő tapasztalat birtokában vették át a kórus irányítását. Az énekkar Szegeden rendszeres résztvevője az Éneklő Ifjúság hangversenyek és az Egyházzenei Hónap rendezvényeinek, az egyetem által szervezett Egyetemi Tavasz és Őszi Kulturális Fesztivál programjainak, kiállítások megnyitójának, díjátadó ünnepségeknek és a Szeged Városi Kórus Egyesület városi énekkarait felvonultató koncertjeinek is. A Magyar Rádió *Kóruspódium* című műsorában rendszeresen rögzítették a programjukat. Korunk kihívásai a kórus életére is hatással vannak, a létszám ingadozása jelentősebb mértékűvé vált, a kórustagok mintegy hetven százaléka évente cserélődik. Viszonyításképp a jelenlegi ötven-hatvan főből csupán tizenöt-húsz fő azoknak a száma, akik az egyetemi tanulmányaik során végig kitartanak a kórusmunka mellett. Ez jelentősen megnehezíti a tervezést, utazásokat és a versenyeken való részvételt. A kórus életében jelentős mérföldkő volt, amikor 2002 szeptemberétől szabadon választható tárgyként felvehetővé vált az énekkari munka, ami némi stabilitást eredményezett. A félév során vezetett katalógus és az előre meghatározott hiányzásszám enyhe szankcionálási lehetőséget nyújt a karnagyok számára. A próbákat hetente kétszer, kedden és szerdán 19.30–21.00 óráig tartják.

A 2000-es évek közepén rövid ideig karnagyok voltak még: Kovács Gábor, Németh Miklós, Szabó Leonóra és Egri Ágnes.

Ezen időszak külföldi útjai közül a legfontosabbak közé tartozik, hogy a kórus 1997-ben Portugáliában járt a coimbrai egyetem énekkaránál, amely kapcsolat még Gyüdi Sándor időszakában jött létre. 1998-ban a Temesvári Nyugati Tudományegyetem Kulturális Fesztiválján vettek részt, 2007-ben pedig Milánóban szerepeltek a Milano-Bicocca Egyetem meghívására.

39. kép A kórus 2007-ben Milánóban

2009 októberében Pál Tamás meghívására színházi produkciókban is közreműködtek, például Berlioz *Faust* és Puccini *Bohémélet* című operáiban.

40. kép Berlioz *Faust* című operájában a férfikar

A karnagyok a külföldi utak és évközi fellépések mellett nagyon fontosnak tartják a hagyományok ápolását, éppen ezért rendszeresen megszervezik a jubileumi koncerteket, melyekre mindig visszahívják az egykori kórustagokat is.

2000. november 18-án az egyetem dísztermében tartották a 75. évforduló ünnepi koncertjét, ahol a régi tagokat Cser Miklós, Gyüdi Sándor, dr. Mihálka György és Szécsi Éva is vezényelte. A koncert végén Bach *43-as kantátáját* az Universitas Szimfonikus Zenekar kíséretében adta elő a jelenlegi és régi tagokból álló összkar, melyet Gyüdi Sándor vezényelt.

2006. április 29-én a Szegedi Tudományegyetem József Attila Tanulmányi és Információs Központban egy nemzetközi kórustalálkozóval ünnepelte meg az énekkar a 80. jubileumát, ahová meghívták a brnói Masaryk Egyetem Női karát, az Odesszai Állami Mecsnyikov Egyetem Vegyes karát, illetve a Veszprémi Egyetem Kamarakórusát.

A következő jelentős kóruseseményre 2011. május 20-án került sor. Az alsóvárosi Ferences templomban ünnepelték az együttes fennállásának 85. évfordulóját. Ez az esemény kiemelt helyet kapott a Szeged Napja alkalmából szervezett programsorozatban, mivel erre az évfordulóra a város kórusművet íratott Karai József zeneszerzővel az énekkar számára és a hangversenyen került sor a *Te Deum* című mű ősbemutatójára.

41. kép A kórus a 85. évfordulón

A 90. évfordulót 2015. november 21-én tartották a Zeneművészeti Kar Fricsay Ferenc Hangversenytermében, ahol Tóth Péter *Canticum vinorum* kompozíciójának és Meskó Ilona *Altató* című művének ősbemutatóját is hallhatta a közönség.

42. kép A kórus a 90. évfordulón

A 2020-as év váratlan törést okozott a kórus működésében. A Covid19-járvány miatt 2020 tavaszán az énekkar elnémult, így a 95 éves jubileumi koncert is elmaradt. Pótlására 2022 májusában került sor, amit 95+2 címmel hirdettek meg. Az eseményen közreműködött a Partiscum Kórus, melynek tagjai között jelentős számban énekeltek egykori egyetemi énekkarosok. Összkarként a *Dona nobis pacem* című kánont adták elő. Ezen a koncerten is sor került egy ösbemutatóra, Szitha Miklós *Oh, Lord* című művét énekelte az énekkar.

A kórus műsorán szerepelt:

J. S. Bach: *Cantate Domino*

M. Garau: *Alma Redemptoris Mater*

Horváth Márton Levente: *O Salutaris Hostia*

H. Weimer: *Musica Mundi*

J. Ryelandt: *Ave Maria*

Tóth Péter: *Ave Maria*

Kocsár Miklós: *Négy Mária-ének* – részletek

Karai József: *Estéli nótázás*

Tóth Péter: *Pünkösdi kantáta* – *Pünkösdi mulatság* című tétele

Szitha Miklós: *Oh, Lord*

43. kép A kórus 2022 májusában a 95+2 éves évfordulón

Az évfordulós koncertek alkalmat adnak arra, hogy a jelenlegi kórustagok megismerjék az énekkar történetét és együtt énekeljenek az ünnepségre visszatérő egykori kórustagokkal.

2022. november 11-én a Szegedi Tudományegyetem Kulturális Irodája nagyszabású zenés centenáriumi záróünnepséget rendezett az egyetemalapítás 440., és a Kolozsvári Magyar Tudományegyetem szegedi befogadásának 100. évfordulója alkalmából a Szegedi Nemzeti Színházban. Az ünnepségre közel 300 fős összegyűtemi kórus alakult, amelyet a Szegedi Egyetemi Énekkar, az SZTE Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola Gyermekkara és Vegyeskara, az SZTE Vántus István Gyakorló Zeneművészeti Szakgimnázium Leánykara és Fiúkara alkotott. Az SZTE Bartók Béla Művészeti Kar hangszeres hallgatói és Kuzma Levente orgonaművész közreműködésével Daróci Bárdos Tamás *Ünnepi kánonját* Száz Krisztina vezényelte. A centenáriumi ünnepséget a *Szent-Györgyi himnusz* zárta, melyet a Szegedi Egyetemi Énekkar és az Universitas Szimfonikus Zenekar adott elő. A mű Szent-Györgyi Albert Nobel-díjának 75. évfordulójára, 2012-ben született. Zenéjét Benedekfi István zongoraművész, zeneszerző, szövegét Janik László színművész írta. A mű először Szent-Györgyi Albert egészalakos szobrának avatóünnepségén hangzott el a Dugonics téren. 2023 tavaszán a művet videófelvételen rögzítették, így az egyetem szándéka szerint tanévnnyitokon, ünnepségeken, díjátadókon is levetíthetővé vált.

Száz Krisztina és Kohlmann Péter vezetése alatt több, a kórus számára írt mű keletkezett, így például a már említett Karai József *Te Deum*, melyet a szerző, a 85. évfordulóra komponált, illetve Karai József *Ringató*, Meskó Ilona *Altató*, Horváth Márton Levente *Christe, Redemptor omnium*, Joó Ete *Csendes dalok*, Tóth Péter *Ave Maria* és *Canticum Vinorum*, Szitha Miklós *Oh, Lord* című műve. Ezen művek mindegyikének első lapján olvasható dedikálás, miszerint a mű a Szegedi Egyetemi Énekkar számára íródott.

A kórus zongorakísérői voltak: Grünfelder Csaba, Lajosné Somogyvári Alíz, Rákai András és Szelezsán Beáta.

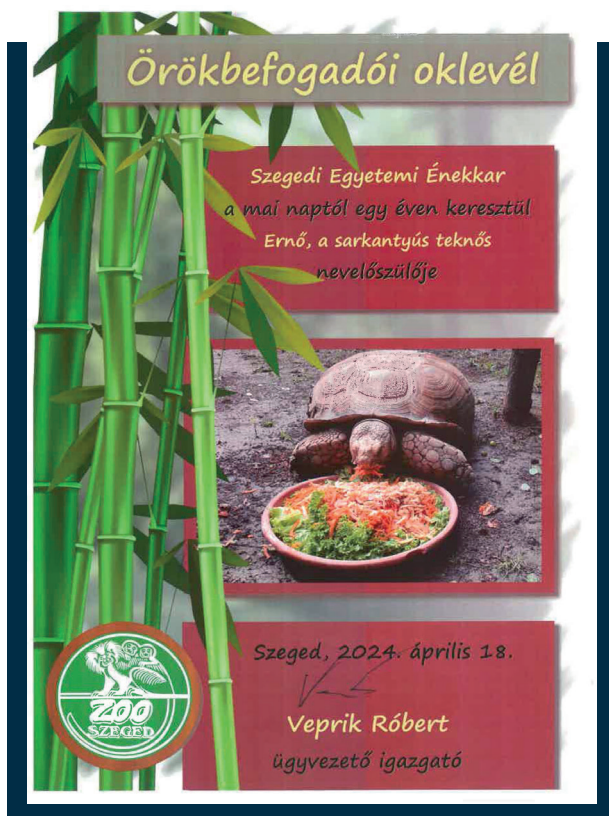

44. kép 2015. november 21-én, a kórus 90. jubileumi koncertjén
Tóth Péter zeneszerző és Mechler Anna szövegíró
az általuk írt *Canticum Vinorum* című mű ősbemutatója után

A 2024/2025. tanévben, a 100. évforduló felvezetéseként rendhagyó programokat is beillesztett a kórus, így például örökbe fogadta a Szegedi Vadaspark legidősebb lakóját, Ernőt, egy sarkantyús teknőst és az SZTE Fűvészkert 100 éves fáját, egy kocsányos tölgyet. Továbbá 100 tő virágot ültetett a Dugonics téren az egyetem épülete előtt.

45. kép Az énekkar örökbe fogadja Ernőt, a Szegedi Vadaspark legidősebb lakóját

46. kép Oklevél az örökbefogadásról

47. kép A kórus és a 100 éves tölgy az SZTE Fűvészkertben

48. kép Tábla a Fűvészkertben

49. kép Az énekkar centenáriuma alkalmából a tagok 100 fő virágot ültettek a Dugonics téren, az egyetemi épület előtt

A kórus 2024. november 20-án a Somogyi-könyvtárban található impozáns és rendkívül gazdag Kertész Lajos-hagyatékban fellelhető, következő öt dokumentumot fogadta örökbe: az 1925-ben készült alapszabályt, az énekkar 1926-os csoportképét, egy 1938-ban készült fotót, ahol a kórus Szent-Györgyi Albertnek énekel, Lugosi Döme *A zeneművelés Szegeden* című könyvét és a *Hiszekegy* című kottát (utóbbi nem képezi részét a Kertész-hagyatékknak). Az eseményen jelen volt Kertész Lajos unokája, dr. Kertész István és családja, továbbá elhangzott Mészárosné Siteri Noémi köszöntőverse, melyet a kórus centenáriuma írt.

50. kép Dokumentumok örökbefogadása 2024. november 20-án

Mészárosné Siteri Noémi:

KÖSZÖNTÉS A SZEGEDI EGYETEMI ÉNEKKAR 100. SZÜLETÉSNAPJÁRA

Hallottátok a hírt? Ünnepelni kéne:
Eljött énekkarunk 100. tanéve!
Mennyi minden történt sok esztendő alatt
Sorokba rendezni igen nagy feladat.

Nem is vállalkozok ily erőpróbára,
emlékezzünk azért szép pillanatokra!
Szeretnél hallani pár érdekességet?
Hallgasd meg hát akkor köszöntő versemet!

Hogyan is indult az áldozatos munka,
mely egy évszázados múltra tekint vissza?
Tizenöt fiatal egyetemi polgár,
kinek az énekszó szívéhez közel áll,

a kórusnak alapköveit letette.
Geyer Béla karnagy útjuk egyengette.
Első éveikben tiszta, érces hangon
szólalt meg az ének sok-sok férfijakon.

Zengett a muzsika számos nagy színpadon,
itthon és külföldi koncertkörutakon.
Vagy éppen köszöntés szállt a daluk szárnyán
Szent-Györgyi Albert díszdoktoravatásán.

Alakult a kórus: soraiba léptek
csengő-bongó hangú, sudár ifjú hölgyek.
Immár mesterüket a vegyeskar várta:
a tagságot Kertész Lajos dirigálta.

Bő évtized múlva különleges vendég
segítő szándékkal tette tiszteletét:
így ismerhették meg magát Kodály Zoltánt,
'ki „boldog életet s megmaradást” kívánt.

Hiába nem is volt a jókívánsága,
a kórust még rengeteg fényes siker várta:
hangversenyek sora, rádiófelvétel,
operaszereplés, büszke Alma Mater.

A szép eredmények, díjak, elismerés
mind-mind nagyszerű, de önmagában kevés.
Hisz fényes aranyszál az a közös munka
– múltból a jövőbe, jövőből a múltba –,

mely tagokat ölel át láthatatlanul,
míg a fiatal az idősebbtől tanul.
Mert a kórusmunka igazi lényege:
éneken keresztül egymás szeretete.

Áldozatot hozni a másik kedvéért,
sok órát próbálni a kijelölt célért,
megérinteni a kórus hallgatóit,
átadni azt, ami szívet-lelket gyógyít:

ez mind összeköti azt a sok száz embert,
ki ez énekkarban valaha énekelt,
s zene szeretetét így adta át sorba'
generációról generációra.

Mit is kívánhatnék ezen alkalomból?
Hallhassák dalotok a jövőben sokszor!
Nem húzom az időt, versem zárósora:
Éljen az SZTE százéves kórusa!

Mivel ismert az 1925-ös alapító tagokról, hogy milyen kar hallgatói voltak, összehasonlításképpen álljon itt a jelenlegi kórustagokról készült kimutatás:

Állam- és Jogtudományi Kar	1 fő,	Bölcsészeti és Társadalomtudományi Kar	12 fő,	Természettudományi és Informatikai Kar	11 fő,	Juhász Gyula Pedagógusképző Kar	12 fő,	Egészségtudományi és Szociális Képzési Kar	6 fő,	Fogorvostudományi Kar	2 fő,	Gyógyszerésztudományi Kar	3 fő,	Mezőgazdasági Kar	1 fő,	Gazdaságtudományi Kar	3 fő,	Mérnöki Kar	1 fő és jelenleg nem egyetemi hallgató	8 fő.
----------------------------	-------	--	--------	--	--------	---------------------------------	--------	--	-------	-----------------------	-------	---------------------------	-------	-------------------	-------	-----------------------	-------	-------------	--	-------

2023-ban egy szöfelhőt készítettünk azokról a szavakból, amelyek a kórustagok számára a legkifejezőbben írták le az énekkarra vonatkozó gondolatukat. Így született meg ez az illusztráció:

51. kép A kórus szófelhője 2023-ban

A kórus és a Nobel-díjasok

A Szegedi Egyetemi Énekkar abban a kivételes megtiszteltetésben részesült, hogy fennállásának 100 éve alatt két Nobel-díjast is köszönthetett személyesen énekével.

1937. október 28-án a Karolinska Intézet Stockholmban döntött az orvosi Nobel-díjról, melyet dr. Szent-Györgyi Albertnek ítéltek oda. Szeged közgyűlése 1937. december 1-jén avatta díszpolgárrá a professzort. December 10-én a svéd király a Rákóczi-induló elhangzását követően adta át a tudósnak az első magyar Nobel-díjat. Amikor megérkezett a híre annak, hogy Szent-Györgyi Albert kapta meg az orvosi Nobel-díjat, a szegedi egyetem Orvostudományi Kara elhatározta, hogy az orvostudományok díszdoktorává avatja a világhírű tudóst, amire 1938. április 7-én került sor. Az énekkar április 6-án szerenáddal, április 7-én pedig a *Hiszekegy* és a *Himnusz* éneklésével köszöntötte Szent-Györgyi Albertet, melyről a *Délmagyarország* így tudósított:

Szent-Györgyi Albert ünneplése már szerdán este megkezdődött [...] dr. Glattfelder Gyula megyés püspök Szent-Györgyi Albert és Szily Kálmán államtitkár tiszteletére este szűk körű vacsorát adott a püspöki palotában. Kilenc óra után néhány perccel felvonult a püspöki palota Gizella téri homlokzata elé az Egyetemi Énekkar Kertész Lajos karnagy vezényletével, és lampionos szerenádot adott Szent-Györgyi Albert tiszteletére. A Nobel-díjas professzor a megyés püspök és a kultuszállamtitkár társaságában megjelent a püspöki palota erkélyén és onnan intett köszönetet a szerenádért az Egyetemi Énekkarnak, amelynek tagjai és a velük együtt a Gizella téren egybegyűlt nagyszámú közönség lelkesen megéljenzték Szent-Györgyi Albertet. (*Délmagyarország*, 1938. április 7.)

Az ünnepélyt az Egyetemi Énekkar a Himnusszal fejezte be. Amikor Szent-Györgyi Albert elhagyta a dísztermet, a mellette lévő tanácsteremben az Egyetemi Énekkar tagjai sorfalat álltak, és a középük lépő Szent-Györgyi professzort a régi üdvözlő dallal ünnepelték: Éljen ő, boldogan. Az Isten éltesse őt soká. Éljen, éljen soká! (*Délmagyarország*, 1938. április 8.)

52. kép A Szegedi Egyetemi Énekhar és Szent-Györgyi Albert a díszdoktorrá avatásán, 1938-ban

A *Szegedi Egyetemi Tudástár* 3. kötetében – melynek címe *Szent-Györgyi Albert a Délmagyarországon és a New York Timesban* –, több olyan, *Délmagyarországon*ban megjelent cikket gyűjtöttek össze, melyekben a Szegedi Egyetemi Énekhar is szerepelt. Ezek alapján részletesen megismerhető a kórus és a professzor kapcsolata. Az 1940/1941-es tanévben megalakult Horthy Miklós Tudományegyetem rektora Szent-Györgyi Albert volt, aki aktív kapcsolatot ápolt a kórossal és karnagyával Kertész Lajossal. Mint korábban már ismertettük, ebben az időben kapott állandó próbahelyet a kórus.

1973. október 12-én a Szegedi Orvostudományi Egyetem díszdoktorrá avatta Szent-Györgyi Albertet, akinek immáron vegyes karként is énekelhetett a kórus. A *Himnusz* mellett elhangzott Kodály *Cohors generosa* és *Gaudeamus igitur* című műve Szécsi József vezényletével.

2023. október 12-én hasonló megtiszteltetés érte az énekkart, mivel az mRNS-technológia kifejlesztéséért fiziológiai és orvostudományi Nobel-díjat átvevő Karikó Katalin Szegedre látogatott. Ennek apropóján a Dóm téren közel 300 fős, egyesített kórus köszöntötte őt egy szerenád formájában Monoki Lajos

Tisza partján című népdalcsokrával, mely az következő népdalokból állt: *Tisza szélén nem jó mélyen aludni, Megrakják a tüzet, Tisza partján nem jó lefeküdni, A szegedi halastó.*

A Szegedi Tudományegyetem Nobel-díjas professzorasszonya 2024. április 16-án részt vett a tiszteletére a TIK-ben rendezett díszünnepségen, ahol a Szegedi Egyetemi Énekkar (visszautalva Szent-Györgyi köszöntésére) Kodály *Cohors generosa* című kórusművével üdvözölte őt.

2024. november 5-én a Göncz Árpád sétányon Karikó Katalin a munkájának elismerésére ültetett tulipánfa táblaavató-ünnepségen ismét találkozott a kórusral, ahol a korábban a Dóm téren elénekelt szegedi népdalcsokkal örövendeztették meg őt. Ekkor készült az alábbi közös kép is, amely méltó párja Szent-Györgyi Albert és a Szegedi Egyetemi Énekkar 1938-as fotójának.

53. kép Karikó Katalin és a Szegedi Egyetemi Énekkar 2024. november 5-én

A Szegedi Egyetemi Énekkar fennállásának 100. évfordulóját 2025. május 10-én ünnepi hangversennyel és a kórus történetét bemutató könyv kiadásával ünnepelte meg a Szegedi Tudományegyetem Rektori Épületének dísztermében, amin részt vettek az egykori és jelenlegi kórustagok, illetve meghívott díszvendégek is.

Felhasznált irodalom

- A szegedi kórusélet 150 éve: 1863–2013, szerk. PAPP Györgyné, Szeged, Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata, 2013.
- APRÓ Ferenc, *Barangolás Szeged zenei múltjában*, Szeged, Gradus ad Parnassum Könyvkiadó, 2018.
- BARTHA Lajos és GRUBER László, Köszöntjük az 50 éves Szegedi Egyetemi Énekkart, *Szegedi Egyetem*, 1975/15, 3.
- ERDŐS János, *Hetven éves a szegedi Éneklő Ifjúság*, Szeged, Szeged Városi Kórus egyesület, 2005.
- GRÓF Róza, 55 éves az énekkar, *Szegedi Egyetem*, 1979/12, 6.
- KERTÉSZ Lajos hagyatéka, Somogyi-könyvtár, helyismereti gyűjtemény
- LUGOSI Döme, *A zeneművelés Szegeden. Szeged szabad királyi város jelentése a vallás és közoktatásügyi miniszterhez*, Szeged, Szeged Szabad Királyi Város Közönsége, 1929.
- OLÁH P. Lajos, „Boldog passzió volt életem minden napja..”, *Csongrád Megyei Hírlap*, 1984. július 12., 4.
- PÉTER László, *Kodály Szegeden*, Szeged, Somogyi-könyvtár, 1982.
- PETHŐ Villő, A szegedi Egyetemi Énekkar szerepe az egyetem történetében 1925–1940 között, *Pedagógia történeti Szemle*, 2017/3–4, 84–103.
- PUKÁNSZKY BÉLA, Szent-Györgyi Albert pedagógiai gondolatai = *Szegedi Egyetemi Tudástár I. Szent-Györgyi Albert szellemi öröksége*, szerk. ÚJSÁSZI Ilona, Szeged, Szegedi Egyetemi Kiadó, 2014, 156–171.
- „A díjak arra valók, hogy a figyelmet a tudományra irányítsák” – mondta Karikó Katalin a Szegedi Tudományegyetem ünnepségén, <https://u-szeged.hu/sztehirek/2024-aprilis/dijak-arra-valok-hogy-a-figyelmet-a-tudomanyra-iranyitsak-kariko-katalin?objectParentFolderId=1416>, SZTEinfo, 2024. április 16. [Utolsó elérés ideje: 2025. 02. 04.]
- SZERZŐ NÉLKÜL A Szegedi Egyetemi Énekkar hangversenye, *Szegedi Új Nemzedék*, 1935. május 17., 5.
- SZERZŐ NÉLKÜL Az Egyetemi Énekkar érdekében, *Szegedi Egyetem*, 1966/7, 6.
- SZERZŐ NÉLKÜL Az Egyetemi Énekkar hangversenye, *Szegedi Napló*, 1935. december 13., 7.

- SZERZŐ NÉLKÜL Az Egyetemi Énekkar hangversenye, *Szegedi Napló*, 1940. május 9., 4.
- SZERZŐ NÉLKÜL Csütörtökön délben avatja a szegedi egyetem díszdoktorrá a Nobel-díjas Szent-Györgyi Albertet. Szerdán este lampionos szerenádott adott az Egyetemi Énekkar, *Délmagyarország*, 1938. április 7., 3.
- SZERZŐ NÉLKÜL Művészi siker a szegedi egyetemek emlékhangversenyén, *Délmagyarország*, 1957. december 15., 4.
- SZERZŐ NÉLKÜL Szent-Györgyi Albert: a szegedi egyetem díszdoktora, *Délmagyarország*, 1938. április 8., 3–4.
- SZERZŐ NÉLKÜL Új lektor a Ferencz József Egyetem bölcsészettudományi karán, *Szegedi Új Nemzedék*, 1937. február 14., 3.
- SZERZŐ NÉLKÜL Vasárnapi konferansz, *Délmagyarország*, 1941. január 12., 8.
- SZATMÁRI Géza, Kodály Zoltán látogatása az Egyetemi Énekkarnál, *Délmagyarország*, 1954. június 11., 4.
- Szegedi Egyetemi Tudástár 3. Szent-Györgyi Albert a Délmagyarországban és a New York Timesban*, szerk. HANNUS István, Szeged, Szegedi Egyetemi Kiadó, 2014.

Képjegyzék

1. kép Az alapszabály (1925), melyet a kórus 2024. november 20-án fogadott örökbe (Kertész-hagyaték)
2. kép A kórus 1926. május 22-én (Kertész-hagyaték)
3. kép A kórus pecsétje (Kertész-hagyaték)
4. kép Kertész Lajos karnagy és a kórus 1935-ben (Kertész-hagyaték)
5. kép A kórus 1935. december 17-én a Magyar Rádióban (Kertész-hagyaték)
6. kép Belépési nyilatkozat 1938-ból (Kertész-hagyaték)
7. kép A kórus levele Szent-Györgyi Albertnek (Kertész-hagyaték)
8. kép Az 1940. május 8-i koncert meghívója és belépőjegyei (Kertész-hagyaték)
9. kép A 15. évfordulót ünneplő koncert műsora (Kertész-hagyaték)
10. kép Kórusnévsor az 1939/1940. tanévből (Kertész-hagyaték)
11. kép A kórus az 1940/1941. tanévben, Szent-Györgyi Albert rektorsága idején (Dr. Kertész István tulajdona)
12. kép Szórólap 1942-ből (Kertész-hagyaték)
13. kép Meghívó 1943-ból (Kertész-hagyaték)
14. kép Az első fénykép vegyes kari felállásban 1943. április 11-én (Kertész-hagyaték)
15. kép A svájci út előtt 1947-ben (Kertész-hagyaték)
16. kép A népi együttesel 1952-ben az *Ecseri lakodalmas* bemutatóján (Kertész-hagyaték)
17. kép Kertész Lajos fogadja Kodály Zoltánt 1954. június 6-án, a háttérben Erdős János (Fagler Erika tulajdona)
18. kép Az énekkar az Auditorium Maximumban énekel Kodály Zoltán előtt (Kertész-hagyaték)
19. kép A kórus 1955. májusában
20. kép Kertész Lajos és Mihálka György (Szécsi Éva tulajdona)
21. kép Az énekkar az 1963/1964. tanévben
22. kép A kórus 1965-ben (Kertész-hagyaték)
23. kép Az 1965. december 6-i műsor és a kórus névsora (Kertész-hagyaték)
24. kép A kórus szereplése a Dugonics téren 1970-ben (dr. Visy Csaba tulajdona)

- 25. kép A Montreux-i Nemzetközi Kórusfesztivál üvegből készült emléke (Szécsi Éva tulajdona)
- 26. kép A kórus 1973-ban a montreux-i utazás előtt Szécsi Józseffel (dr. Visy Csaba tulajdona)
- 27. kép 1973-ban a Szegedi Orvostudományi Egyetem díszdoktorává avatja Szent-Györgyi Albertet, háttérben a kórus (Somogyi-könyvtár tulajdona)
- 28. kép Pál Tamás vezényel a Szegedi Nemzeti Színházban (Szécsi Éva tulajdona)
- 29. kép A kórus 1975-ben (Szécsi Éva tulajdona)
- 30. kép Az 1975-ös meghívó oldalai (Szécsi Éva tulajdona)
- 31. kép A jubileumi hangverseny műsora (Szécsi Éva tulajdona)
- 32. kép Szécsi József dirigál (Szécsi Éva tulajdona)
- 33. kép Az emléktábla az SZTE Báthory István Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola (SZTE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium) folyosóján (Száz Krisztina tulajdona)
- 34. kép A kórus 1985-ben (Szondi Ildikó tulajdona)
- 35. kép 1986-ban a kecskeméti Nagytemplom előtt Cser Miklós vezényel (Kohlmann Péter tulajdona)
- 36. kép 2015-ben, a 90. jubileumi koncerten Cser Miklós az összkart vezényelte (Száz Krisztina tulajdona) fotó: Roboz István
- 37. kép A kórus 1994 márciusában Coimbrában, Gyüdi Sándor vezetésével (Hüvös Judit tulajdona)
- 38. kép Gyüdi Sándor a 90. éves jubileumi koncerten a régi tagokból álló kórust vezényelte (Száz Krisztina tulajdona) fotó: Roboz István
- 39. kép A kórus 2007-ben Milánóban (Száz Krisztina tulajdona)
- 40. kép Berlioz *Faust* című operájában a férfikar (Száz Krisztina tulajdona)
- 41. kép A kórus a 85. évfordulón (Száz Krisztina tulajdona) fotó: Roboz István
- 42. kép A kórus a 90. évfordulón (Száz Krisztina tulajdona) fotó: Roboz István
- 43. kép A kórus 2022 májusában a 95+2 éves évfordulón (Száz Krisztina tulajdona) fotó: Roboz István
- 44. kép 2015. november 21-én, a kórus 90. jubileumi koncertjén Tóth Péter zeneszerző és Mechler Anna szövegíró az általuk írt *Canticum Vinorum* című mű ősbemutatója után (Száz Krisztina tulajdona) fotó: Roboz István

- 45. kép Az énekkar örökbe fogadja Ernőt, a Szegedi Vadaspark legidősebb lakóját (Száz Krisztina tulajdona)
- 46. kép Az oklevél az örökbefogadásról
- 47. kép A kórus és a 100 éves tölgy az SZTE Fűvészkertben, fotó: Bartha Karina
- 48. kép Tábla a Fűvészkertben, fotó: Bartha Karina
- 49. kép Az énekkar centenáriumának alkalmából a tagok 100 fő virágot ültettek a Dugonics téren, az egyetemi épület előtt, fotó: Kovács-Jerney Ádám Gábor
- 50. kép Dokumentumok örökbefogadása 2024. november 20-án, fotó: Somogyi-könyvtár
- 51. kép A kórus szófelhője 2023-ban (Száz Krisztina tulajdona)
- 52. kép A Szegedi Egyetemi Énekkar és Szent-Györgyi Albert a díszdoktorrá avatásán, 1938-ban (Kertész-hagyaték)
- 53. kép Karikó Katalin és a Szegedi Egyetemi Énekkar 2024. november 5-én, fotó: Iványi Aurél

